

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

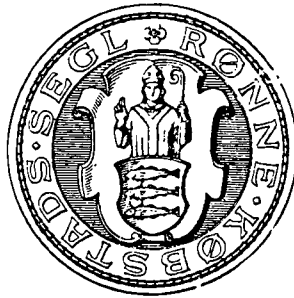
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Rønne
kommunale skolevæsen

Skoleåret 1969-70

Beretning

om

Rønne kommunale skolevæsen

for skoleåret

1. august 1969 til 31. juli 1970

Redigeret af Sv. Rassing
(kst. led. skoleinspektør)

Skolevæsenets tilsyn, ledelse m. v.

Skolekommissionen.

Bogholder *Kai Larsen*, Haslevej 25, formand.
 Overpostbud *Knud Jeppsen*, Vinkelvej 6.
 Snedkermester *Chr. Lund*, Østerled 20.
 Mekaniker *Verner Landin*, Møllegade 84.
 Fru *Else Glarbo*, Skånesvej 5.
 Gårdejer *Knud Munk*, Fynergård.
 Fenrik *Filip Andersen*, Nordskovvej 12.
 Bankkasserer *Bent Nielsen*, Smedegårdsvej 53.
 Fru *Edith Olsen*, Byledsgade 40.
 Repræsentant *Alvin Jensen*, Stengade 13.
 Erhvervsvejleder *P. Bekker Nielsen*, Rosenvej 8-I-th.

Udvalget for skole, idræt m. v.

Bogholder *Kai Larsen*, Haslevej 25, formand.
 Lods *Alf Rønne*, Tjørnevej 8.
 Overpostbud *Knud Jeppsen*, Vinkelvej 6.
 Filialbestyrer *Johs. Krog-Møller*, Sejersvej 5.
 Bogholder *Johanne Weyhe*, St. Torvegade 14-II.

Skolebiblioteksudvalg.

Bogholder *Kai Larsen*, Haslevej 25, formand.
 Borgmester *Aage Kjøller*, Bækken 12.
 Fru *Else Glarbo*, Skånesvej 5.
 Bankkasserer *Bent Nielsen*, Smedegårdsvej 53.
 Stadsskoleinspektør *H. Benthin*, Åkirkebyvej 1.
 Overlærer *Else Gulddammer Schmidt*, Heimdalsvej 8.
 Overlærer *Else Marie Ilsøe*, Sveasvej 38.
 Lærer *Niels Aakerlund*, Kanegårdsvej 23.
 Overlærer *K. Friberg*, Knudsker skole.
 Overlærer *Birthe Juel-Jensen*, Strandvejen 155.
 Overbibliotekar *H. C. Larsen*, Svanekevej 62.
 Børnebibliotekar *Kirsten Larsen*, Svanekevej 62.

Skolenævn, Østre skole.

Snedkermester *Chr. Lund*, Østerled 20.
 Repræsentant *Alvin Jensen*, Stengade 13, formand.
 Kontorpakmester *Arne Hansen*, Harbovej 8.
 Fru *Edith Olsen*, Byledsgade 40.
 Mejeriarbejder *Eigil Stender*, Ægirsvej 1.

Skolenævn, Aavangsskolen.

Mekaniker *Verner Landin*, Møllegade 84.
 Erhvervsvejleder *P. Bekker Nielsen*, Rosenvej 8-I-th., formand.
 Fru *E. Bjørn*, Nørreløkke 11.

Skolenævn, Søndermarksskolen.

Overpostbud *Knud Jeppsen*, Vinkelvej 6.
 Regnskabschef *Flemming Christensen*, Ydunsvej 7, formand.
 Bankkasserer *Bent Nielsen*, Smedegårdsvej 53.

Skolenævn, Knudsker skole.

Gårdejer *Knud Munk*, Fynergård.
 Fenrik *Filip Andersen*, Nordskovvej 12.
 Gårdejer *Jens Anker Marker*, Smørjeppegård, formand.

Skoleledere:

Knudsker skole: skoleinspektør K. Andersen.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 36 11.
 Søndermarksskolen: skoleinspektør B. Wagner.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 36 14.
 Østre skole: ledende skoleinspektør H. Benthin.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 03 44.
 Aavangsskolen: skoleinspektør Sv. Rassing.
 Træffetid hver skoledag kl. 11.00–12.00, tlf. 95 19 61.

Skolepsykologisk kontor, Svanekevej 2.
 Kontortid 10.00–12.00, tlf. 95 17 69.
 Skolepsykolog J. Kretzschmar.
 Sekretær: fru I. Holm.

Tale-hørekonsulent: stillingen for tiden ubesat.
 Pæd. leder af hjælpeklasserne: fru H. Nisbeth.

Lærerrådenes formænd:

Fælleslærerrådet: overlærer fru B. Juel-Jensen.
 Knudsker skole: lærer B. Mortensen.
 Søndermarksskolen: lærer A. Baarstrøm.
 Østre skole: overlærer frk. E. Guldhammer Schmidt.
 Aavangsskolen: lærer K. Dalsjøl.

Skolelæge:

Skolelæge fr. Grethe Neerborg Kjølner.
 Træffes normalt:
 Knudsker skole: 1. tirsdag i hver måned.
 Søndermarksskolen: 4. tirsdag i hver måned.
 Østre skole: 1. og 3. fredag i måneden, tlf. 95 03 93, kl. 8–9.
 Aavangsskolen: 2. og 4. mandag i måneden, tlf. 95 37 72, kl. 8–9.

Sundhedsplejersker:

Knudsker sk. og Søndermarkssk.: fr. E. Bergmann, tlf. priv. 95 36 63, kl. 8–8.30.
 Østre skole: fr. E. M. Espersen, tlf. priv. 95 03 36, kl. 8–8.30.
 Aavangsskolen: fr. K. M. Clausen, tlf. priv. 95 18 72, kl. 8–8.30.

Skoletandklinik. Østre skole, tlf. 95 03 93:

Klinikchef: Fru Birte Holm.
 Børnetandlæge fru Helle Pilegaard.
 Børnetandlæge Jørgen Pilegaard.
 Klinikassistent fru Helene Rasmussen.
 Klinikassistent fru Grethe Thorsen.
 Klinikassistent frk. Grete Thorsen.
 Klinikassistent frk. Bente Olsen.

Skolesekretærer:

Østre skole: Fru Lis Jensen.

Aavangsskolen: Fru Jytte Andersen.

Skolebetjente:

Knudsker skole: Lars Dahl, tlf. 95 36 12.

Søndermarksskolen: Børge Kofoed, tlf. 95 36 15.

Østre skole: O. Aakjær, tlf. 95 02 31.

Aavangsskolen: Svend Aa. Petersen, tlf. 95 19 94.

Fritidskommission.

Bogholder Kai Larsen, Haslevej 25.

Overpostbud Knud Jeppsen, Vinkelvej 6, formand.

Snedkermester Chr. Lund, Østerled 20.

Mekaniker Verner Landin, Møllegade 84.

Fru Else Glarbo, Skånesvej 5.

Gårdejer Knud Munk, Fynergård.

Statseksam. ejendomsmægler Levy Spanner Hansen, Thorkildsvej 88.

Overlærer E. Gulddammer Schmidt, Heimdalsvej 8.

Snedkersvend Henning Petersen, Gartnervangen 27.

Erhvervsvejleder P. Bekker Nielsen, Rosenvej 8.

Lods Alf Rønne, Tjørnevej 8.

Ungdomsskolenaevn:

Arbejdsformidler Erik Mortensen, Zahrtmannsvej 87.

Fru Else Glarbo, Skånesvej 5.

Husholdningslærerinde Grethe Larsen, Haslevej 120.

Overlærer frk. E. Gulddammer Schmidt, Heimdalsvej 8, formand.

Stenhugger John Hansen, Ymi, Sursænkevej.

Fritidsnaevn

Havnebetjent Sigurd Andersen, Nørrekaasgade 4.

Lagerforvalter Bent Jeppsen, Ægirsvej 6.

Ejendomshdl. Levy Spanner Hansen, Thorkildsvej 88, formand.

Erhvervsvejleder P. Bekker Nielsen, Rosenvej 8-I-th.

Journalistelev Kjeld Pedersen, Hovedvagtsgade 2.

Voksenundervisningsnaevn.

Lods Alf Rønne, Tjørnevej 8.

Snedkersvend Henning Petersen, Gartnervangen 27, formand.

Bagersvend Poul Jensen, Lillegade 9.

Overlærer Else Gulddammer Schmidt, Heimdalsvej 8.

Fru Alice Christensen, Thorkildsvej 35.

Leder af ungdomsskolen: Ungdomsskoleinspektør E. Christensen.

Træffetid mandag–fredag 19.00–20.00, tlf. 95 36 58.

Oversigt over elevtallet i skolerne i Rønne 1. september 1969

	Fra Rønne kommune								Fra andre kommuner	I alt
	Under u-pligtig alder		I u-pligtig alder		Over u-pligtig alder		I alt			
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.		
Kommuneskolerne:										
Østre Skole	0	0	255	284	116	94	371	378	47	796
Aavang-skolen	0	2	265	265	92	102	357	369	52	778
I alt	0	2	520	549	208	196	728	747	99	1574
Statsskolen	0	0	0	0	66	58	66	58	256	380
Rønne Privatskole . .	0	1	65	62	27	32	92	95	71	258
Externatskolen	0	0	7	3	1	0	8	3	22	33
I alt i byens skoler . .	0	3	592	614	302	286	894	903	448	2245

Oversigt over elevtallet i skolerne i Knudsker 1. september 1969

	Fra Knudsker kommune								Fra andre kommuner	I alt
	Under u-pligtig alder		I u-pligtig alder		Over u-pligtig alder		I alt			
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.		
Knudsker skole	0	0	114	121	22	9	136	130	0	266
Søndermarksskolen . .	0	0	91	74	0	0	91	74	4	169
I alt	0	0	205	195	22	9	227	204	4	435

Det kommunale skolevæsen

Skolernes styrelse og tilsyn fra 1. april 1970

Ifølge lov af 9. februar 1970 om styrelse af kommunernes skolevæsen varetages tilsynet med kommunens skolevæsen af en skolekommission i forbindelse med skolenævn ved de enkelte skoler. Men medens valg af skolenævn efter hidtil gældende lov var frit, er det nu obligatorisk.

Efter kommunalbestyrelsens bestemmelser kan der under hensyn til skolernes størrelse vælges 2 eller 4 forædrerepræsentanter til skolenævnet, der tiltrædes af en af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer valgt repræsentant, så nævnene bliver enten 3 eller 5 medlemmer, idet der dog ved skoler med specialklasser skal vælges yderligere 2 repræsentanter for disse. I mødet den 13. april 1970 vedtog

kommunalbestyrelsen, at forældrerepræsentanternes antal skulle være 2 på Knudsker skole, Søndermarksskolen og Aavangsskolen, medens der på Østre skole skulle være 4, da der her findes årgangsdelte specialklasser.

Efter lovlig indvarsling af forældrene afholdtes den 27. april 1970 opstillingsmøder på samtlige 4 skoler, og efter forløbet af 4-dages-fristen var der indkommet 2 lister ved Søndermarksskolen og Østre skole, 4 ved Knudsker skole, men kun 1 ved Aavangsskolen. Ved sidstnævnte skole bortfaldt altså valg. Ved de øvrige 3 skoler afholdtes valget den 12. maj 1970. Resultatet fremgår af den fortegnelse, der findes side 2.

Skolekommissionen består af 11 medlemmer, hvoraf 6 er valgt af kommunalbestyrelsen, heraf mindst 3 kommunalbestyrelsesmedlemmer, samt 5 medlemmer valgt af og blandt de forældrevalgte skolenævnsmember.

Såvel skolekommissionens som skolenævnenes arbejdsområder er fastsat i loven, og det er at håbe, at rammerne vil vise sig at være gode at arbejde indenfor. Ikke mindst stilles der forhåbninger til den formidling af samarbejdet mellem skolen og forældrene, der i særlig grad skulle påhvile skolenævnene.

Bygninger

Blandt storkommunens fire skoler har byggeaktiviteten særlig omfattet de to, nemlig Østre skole og Søndermarksskolen.

Langs Svanekevej og Andr. Riis's Vej er fortsat den i slutningen af 1968 påbegyndte udvidelse af Østre skole. Medens det første byggeår var præget af nedbrydning af gamle bygninger og fundamentering har man i 1969/70 kunnet følge rejsningen af selve bygningen. Tømmerrejsningen fejredes den 4. februar 1970 ved en sammenkomst mellem håndværksmestre, skolemyndigheder, arkitekt og lærerrepræsentanter. Der blev udtalt gode ønsker for og forhåbninger om færdiggørelse til det nye skoleårs begyndelse. Det lykkedes ved en udskydelse af skolegangen i 3 dage at få lokalerne langs Svanekevej så vidt frem, at vi kunne rykke ind, omend der manglede udførelse af »visse detaljer«. Biblioteksfløjen med skolebibliotek og skolecentral tør vel ventes færdige i løbet af oktober 1970.

Samtidig med udbygningen på Østre skole er der i etaper planlagt ombygning og modernisering af den ældre del af skolen, i forbindelse hermed etablering af et nyt ventileringsanlæg i hovedbygningen. – Den 23. februar 1970 indviedes det nyrestaurerede skolekøkken ved en lille sammenkomst, hvori deltog repræsentanter for skolemyndigheder, arkitekt, lærere og pressen. 8. klasse klarede serveringen med en platte! I øvrigt havde restaureringen betydet et afsavn af skolekøkkenet siden juni 1969, så vi måtte gæste Aavangsskolen og Søndermarksskolen. – Umiddelbart efter sommerferiens begyndelse, den 23. juni 1970, startedes to omfattende ombygnings- og restaureringsarbejder, der beregnedes fuldendt til det nye skoleårs begyndelse. Det ene var gennembrydning af mellembygningen, så de to skolegårde blev forbundet ved en gang. Samtidig skete der, idet man inddrog kl. lokale nr. 13, en hel nyindretning af lærerværelsesregionen, der omfattede en fordobling af lærerværelsesarealet, indretning af retterum, køkken og garderobe samt forbedring af toiletforhold. Det andet restaureringsarbejde gjaldt den nordlige halvdel af hovedbygningen og bestod i gennemførelse af ventilationssystemet, opsætning af håndvasker på gangene, indretning af rum og skabe for rengøring samt på øverste etage helt nyrestaurering af nr. 47 og den gamle fysikklasser, der indrettedes til almindeligt klasselokale. Restaureringen i øverste etage blev ikke færdig til begyndelsen af skoleåret 70/71. Der blev herved foreløbig brug for 2 af de træpavilloner, der endnu er placeret i den nye skolegård.

Søndermarksskolen.

Skolens hverdag har i skoleåret 69/70 været præget af stadig byggeaktivitet. Da asfaltering af gårdsplads og indkørsler og klargøring af de sidste klasselokaler var afsluttet, bestod skolen den 18. august af 10 klassepavilloner, hver indeholdende eget toilet, grupperum og klasselokale med gårdhave. Desuden sløjdlokale, skolekøkken, kombineret naturlære/biologilokale, bibliotek, 2 special-undervisningslokaler, administrationsfløj med lærerværelse og tekøkken, lægeværelse, kontorer samt depotrum. Gymnastiksalen er ikke færdig før den 7. november, hvor den tages i brug for første gang, men sportspladsen havde vi glæde af fra årets begyndelse. 2 af de 10 klassepavilloner må midlertidigt benyttes som faglokaler til henholdsvis sang/håndarbejde og formning. Rundt om os arbejdes der videre med 5 klassepavilloner, som skal være færdige til det nye skoleår, og med vort undervisningsbassin, som vi tager i brug i juni måned 1970.

Eleverne.

Elevernes fordeling i klasserne den 1/9 1969.

Klassetrin	Knudsker Skole		Søndermarks-Skolen		Østre Skole		Åvangs-Skolen		I alt		
	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse tal	Elev tal	Klasse kvot.
1. kl.	1	26	1	22	3	65	3	75	8	188	23,5
2. kl.	2	41	2	29	3	67	3	66	10	203	20,3
3. kl.	1	27	1	24	4	80	3	70	9	201	22,3
4. kl.	1	26	2	32	3	73	4	82	10	213	21,3
5. kl.	1	22	1	24	3	70	3	79	8	195	24,4
6. kl.	2	39	1	27	3	63	4	84	10	213	21,3
7. kl.	2	54			4	90	3	79	9	223	24,8
8. kl. almen linie ..	2	31			1	23	2	46	5	100	20,0
8. kl. teknisk linie ..					1	24			1	24	24,0
9. kl. almen linie ..					1	22	2	42	3	64	21,3
9. kl. alm.+tek. lin.					1	22			1	22	22,0
10. kl. almen linie ..							1	22	1	22	22,0
10. kl. alm.+tek. lin.					1	22			1	22	22,0
1. real					2	48	2	47	4	95	23,8
2. real					2	49	1	27	3	76	25,3
3. real					1	20	2	38	3	58	19,3
Læseklasse			1	11			2	21	3	32	10,7
2. H. kl.					1	9			1	9	9,0
3.-4. H. kl.					1	10			1	10	10,0
5. H. kl.					1	11			1	11	11,0
6.-7. H. kl.					1	11			1	11	11,0
8. H. kl.					1	8			1	8	8,0
9.-10. H. kl.					1	9			1	9	9,0
I alt	12	266	9	169	39	796	35	778	95	2009	

Elevernes fordeling på de forskellige skoleafdelinger 1/9 1969.

	Knudsker Skole		Søndermarks-Skolen		Østre Skole		Åvangs-Skolen		I alt	
	Klasse	Elever	Klasse	Elever	Klasse	Elever	Klasse	Elever	Klasse	Elever
1.-7. klasse	10	235	9	169	23	508	24	548	16	1460
8.-10. klasse	2	31			5	113	6	118	13	262
Reafdelingen					5	117	5	112	10	229
Hjælpeskolen					6	58			6	58
I alt	12	266	9	169	39	796	35	778	95	2009

Afgang og tilgang i skoleåret 1969/70.

	Knudsker Skole		Søndermarks-Skolen		Østre Skole		Åvangs-Skolen		I alt		Total
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	
Elevtal 1/8 1969 ...	136	130	94	75	396	401	380	404	1006	1010	2016
Afgang i skoleåret ..	3	2	5	7	11	14	20	25	39	48	87
Tilgang i skoleåret ..	1	0	8	5	12	7	6	10	27	22	49
Elevtal 31/7 70	134	128	97	73	397	394	366	389	994	984	1978
Afgang 31/7 1970 ..	44	45	0	0	63	56	56	54	163	155	318
Tilgang 31/7 1970 *	28	10	63	57	56	54	57	56	204	177	381
Elevtal 1/8 1970 ...	118	93	160	130	390	392	367	391	1035	1006	2041
Heraf nyindskrevne i 1. klasse	26	10	29	18	35	43	42	34	132	105	237

*Heraf 5 + 1 i 1. H.

Elevernes forsømmelser i skoleåret 1/8 69-31/7 70.

Antal forsømte dage.

	På grund af sygdom	Af anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt
Knudsker Skole	1847	382	0	2229
Søndermarksskolen	1060	140	0	1200
Østre Skole	7075	573	45	7693
Åvangsskolen	6647	677	81	7405
Tilsammen	16629	1772	126	18527

Forsømmelserne udgør i gennemsnit pr. elev følgende antal dage.

	På grund af sygdom	Af anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt
Knudsker Skole	6,90	1,40	0	8,30
Søndermarksskolen	6,30	0,80	0	7,10
Østre Skole	8,89	0,72	0,06	9,67
Åvangsskolen	8,39	0,87	0,10	9,36
Tilsammen	30,48	3,79	9,36	34,43

Lærerpersonalet

Ændringer i skoleåret.

Afsked og forflyttelse:

- 31/12 1969: Aspirant Boye Kristensen, forflyttelse til Stege komm. skolevæsen.
Viceskoleinspektør P. Jensen, afsked med pension på grund af svagelighed.
- 28/2 1970: Aspirant N. A. Knudsen, til Hostruphøj børnehjem.
- 31/7 1970: Overlærer fru C. Hansen, afsked m. pension på grund af alder.
Aspirant Finn Madsen, til Viby komm. skolevæsen.
Aspirant Mirjam Madsen, til Viby komm. skolevæsen.
Aspirant Lisbeth Blandfort, til Birkerød komm. skolevæsen.
Aspirant Kirsten Stefansson, til Københavns komm. skolevæsen.
Tale-hørekonsulent P. M. Møller, til Holbæk Seminarium.
Lærer Vagn Tonsberg, til Kolding komm. skolevæsen.
Lærer Inger Tonsberg, til Kolding komm. skolevæsen.
Aspirant J. Bastholm, til Klemensker Centralskole.
Aspirant Signe Bastholm, til Klemensker Centralskole.
Aspirant Vibeke Løvstrand, til Lejre komm. skolevæsen.

Ansættelse:

- 1/1 1970: Lærer fru Ellis Rasmussen, København, fast lærer.
- 1/3 1970: Lærer Henning Knudsen, Rønne, lærer på prøve.
- 1/4 1970: Lærer frk. E. Birkebæk, Rønne, overlærer.
- 1/8 1970: Lærer Axel Madsen, Christiansø, fast lærer.
Lærer frk. Ilse Møller Larsen, Holte, timelærer.
Lærer Tue Pors, Esbjerg, timelærer.
Lærer Alfred Jensen, Gedved, lærer på prøve.
Lærer Niels E. Johansen, Støvring, lærer på prøve.
Lærer fru Inger Jacobsen, København, timelærer.
Overlærer H. C. Thorsen, Østermarie, overlærer.
Lærer fru Inger F. Andersen, Birkerød, fast lærer.
Lærer fru Lone Aggerholm, Holbæk, lærer på prøve.
Lærer Bertel Krake, Odense, lærer på prøve.
Lærer Mogens Endel Hansen, København, lærer på prøve.
Lærer fru Bente Vesløv, Herning, timelærer.
Lærer frk. Else Bach, Hellerup, fast lærer.
Lærer fru Lona Mogensen, København, fast lærer.
Lærer Hans Ole Sørensen, Hellerup, lærer på prøve.
Lærer Poul Stadler, Silkeborg, lærer på prøve.
Lærer fru Birgitte Stadler, Silkeborg, lærer på prøve.

Afsked:

Viceskoleinspektør P. Jensen.

Viceskoleinspektør P. Jensen modtog pr. 31/12 1969 i en alder af 65 år afsked med pension fra Rønne kommunale skolevæsen på grund af svagelighed. Hr. P. Jensen nåede i skoleåret 1969/70 at fejre 40 års jubilæum for sin virksomhed ved skolevæsenet, idet han begyndte den 1. september 1929 som vikar. Han blev timelærer d. 1. juni 1930, fast ansat d. 1. april 1933 og udnævntes til viceskoleinspektør d. 1. februar 1947.

Hr. P. Jensen har hele tiden virket ved og følt sig stærkt knyttet til Østre Skole. Inden for undervisningen har to fagområder haft hans særlige interesse: regning i hjælpeskolen og matematik og fysik i realafdelingen. Som viceskoleinspektør har han gennem 22 år haft administrationen af skolebøger og andet undervisningsmateriel.

Både som lærer og som viceskoleinspektør har hr. P. Jensen udført et stort og påskønnelsesværdigt arbejde, og det kan kun beklages, at han på grund af svigtende helbred ikke fik lov til at fuldende løbet til de 67. Med tak for veludført gerning ønsker Østre Skole et godt otium.

Overlærer fru C. Hansen.

Efter 16½ års tjeneste ved skolevæsenet her modtog fru C. Hansen pr. 31. juli 1970 sin afsked på grund af alder. Fru C. Hansens tidligere virke lå i Kregme, hvorfra hun d. 1/1 1954 tiltrådte fast lærerstilling i Rønne med tjeneste ved Østre Skole, hvor hun siden har undervist. Hendes undervisningsområde var almindelige skolefag i hovedskolens 7 klassetrin samt en tid i hjælpeskolen, og begge steder ydede fru Hansen en trofast og samvittighedsfuld indsats, der var præget af forståelse og tillid mellem lærer og elev. Blandt kolleger var overlærer fru C. Hansen værdsat, ikke mindst på grund af en fast livsholdning, en sober vurdering af tingene og en naturlig venlighed. Skolen takker for de 16½ år og ønsker gode år som pensionist.

Fru G. Rosenmeier.

Almindeligvis er vikarers virksomhed af kortere varighed og giver derfor ikke anledning til særlig omtale i en årsberetning. En undtagelse herfra blev fru G. Rosenmeier, der ved udgangen af skoleåret 1969/70 trådte fra efter 18 års vikartjeneste med fuldt timetal, idet hun begyndte på Østre Skole den 25/8 1952 og trak sig tilbage 23/6 1970. Fru G. Rosenmeier har gennem de mange år undervist i almindelige skolefag i hovedskolen samt engelsk i såvel 8.-10. klasse som realafdelingen. Uden den egentlige læreruddannelse, men på grundlag af en på anden måde erhvervet faglig viden og pædagogisk forståelse har fru Rosenmeier været en værdifuld medarbejder i det lange tidsrum, og hendes fine menneskelige egenskaber har gjort hende lige afholdt og værdsat af elever og kolleger. Fra skolen skal der lyde en varm tak for den hjælp, fru Rosenmeier har ydet den, med de bedste ønsker om et godt otium.

Videreuddannelse.

Følgende lærere har deltaget i kursus:

Fagligt-pædagogisk studium i engelsk (DLH): fr. E. M. Jespersen.

Årskursus i dansk sprog og litteratur (DLH): fr. E. Guldhammer Schmidt, fr. E. Markmann, fr. E. M. Anker, fr. B. Juel-Jensen.

Årskursus i kristendomskundskab (2. år DLH): hr. J. Østergård Olesen, fr. E. Guldhammer Schmidt, hr. B. Mortensen, fr. G. Rosenmeier, fr. I. Seiberg, hr. H. C. Thorsen.

Arskursus i tysk (1. år DLH): fr. I. Baarstrøm, fr. B. Hammer, fr. B. Madsen, hr. E. Heiø, hr. K. Dalsjø, fr. G. Christensen, fr. B. Kaldan.

Årskursus i fransk: fr. A. L. Rasmussen.

Undervisning af svagtbegavede (A-kursus DLH): fr. U. Nyberg.

Fjernkursus i matematik (DLH): fr. B. Juel-Jensen, hr. I. Madsen, fr. E. Birkebæk.

Kursus for skolebibliotekarer (DLH): hr. N. Aakerlund.

Kortere kurser:

Skolebiblioteket i undervisningens tjeneste (DLH): fr. B. Juel-Jensen, fr. E. Johansen, fr. Toftegaard Nielsen, fr. E. Birkebæk, fr. A. Jensen, fr. B. Aaberg, fr. L. Langberg, fr. G. Christensen, hr. K. Dalsjø.

Formning (DLH): fr. K. Juul, hr. B. Kristiansen, fr. T. Ravn, fr. K. Christensen, fr. S. Bastholm, fr. B. Aaberg, fr. I. Seiberg.

Kemi (DLH): hr. P. Anderson, hr. E. Christensen, hr. P. Petersen.

Narkotikalære: hr. S. M. Jensen, fr. H. Marcher, hr. V. Klyver-Poulsen, hr. P. Anderson.

Erhvervsorientering for 7. kl. (direkt. f. f. sk.): fr. L. Langberg, fr. E. M. Ilsøe, fr. G. Christensen, hr. J. Bastholm, hr. A. Baarstrøm.

Orientering (DLH): fr. H. Marker, hr. H. Yde, hr. J. Bastholm, hr. K. Dalsjø.

Sang og musik (Ejstrupskolen): hr. T. Bjørn.

Engelsk (Bournemouth): hr. G. Christensen.

Tysk (Lübeck): hr. K. Dalsjø.

Fransk (Brianson): fru A. L. Rasmussen.

Elektronik (DLH): hr. I. Madsen.

Legemsøvelser: fr. J. Anderson (DHfL), hr. C. Ilsøe (gym.inspekt.), hr. P. Hviid (Sønderborg), hr. K. Christiansen (Aulum), fr. E. Birkebæk (Sønderborg), hr. B. Nielsen (Vejle).

Trædrejning og glasfiberarb.: hr. B. Kristiansen (Askov).

Prøveafholdelse: B. Wagner (direkt. f. ungd.uv.).

Oversigt over kursusvirksomhed på Bornholm i skoleåret 1969/70.

Arskursus.

Dansk sprog og litteratur. – Kristendomskundskab. – Fransk. – Tysk.

Metodiske kursus.

24/0 – 31/10 1969: 24 timers metodikkursus i formning ved seminarieadjunkt Ib Hugo Adelborg.

13/10 – 18/10 1969: 30 timers kursus i matematik (elementær sandsynlighedsregning) ved seminarieadjunkt Peter Bollerslev.

20/11 – 16/12 1969: 15 timers metodikkursus i brug af skolebiblioteket ved Kurt Hartvig Petersen, Danmarks Lærerhøjskole.

2/3 – 8/5 1969: 24 timers orienteringskursus.

Uddannelse af instruktører.

6/10 – 30/10 1969: Uddannelse af instruktører i narkotikaspørgsmål.

Instruktioner og foredrag.

- 11/8 69: Forstander Engberg Petersen, Askov: Generationernes opgør.
 17/9 69: Lærerdag (tyngdepunktet på undervisningsministeriets fagkonsulenter).
 1/10 69: Narkotikaproblemer:
 Læge Søren Haastrup: Euforiserende stoffer – brug og misbrug.
 Ledende psykolog John Andersen: Behandlingsforsøg og -muligheder.
 Konsulent, mag. scient. Peter Schiøler: Pædagogiske overvejelser.
 19/11 69: Viceskoleinspektør J. Cort: Matematik fra 1. klasse.
 28/11 69: Professor E. Rancke-Madsen og cand. scient. G. Cederberg: Organisk kemi.
 15/1 70: Lærer Lotte Tybjerg, Danmarks Højskole for Legemsøvelser: Gymnastikmærkeprøver for piger.
 24/2 70: Lærer Mogens Andersen: Elevdifferentiering – undervisningsdifferentiering.
 21/4 70: Cand. psyk. Karen Vibeke Mortensen: Adfærdsvanskelige børn.
 14/5 70: Skoledirektør Hj. Thomsen, Ålborg: Trivselsproblemer i folkeskolen.

Vikarer

Selv om der fra skoleårets begyndelse ansattes flere nye lærere end tidligere, måtte dog et betydeligt antal timer besørge af vikarer og faglærere. I vakante timer og sygevikariater har følgende bistået i fuldt eller reduceret skema:

Fru G. Rosenmeier, frk. E. Johansen, frk. E. Thorsen, fru Grete Larsen, hr. H. Bloch, fru E. Jacobsen, fru S. Fiilholm, fru Joan Andersen, fru M. Jensen, hr. Svend Aage Petersen, hr. Carl Ilsøe, fru K. M. Ipsen, hr. provst Viggo Nielsen, hr. Kjeld Christiansen, frk. Aase Pedersen, hr. Erik Christensen, frk. Kirsten Gleitrup, frk. Lis Gerhard Romsbøge, frk. B. Rønne-Nielsen, hr. E. Thomsen, fru E. Fridolf Christensen, hr. Jens Bang Hansen, frk. Annelise Hansen, hr. Thomas Rosenmeier, frk. J. Krog-Møller, hr. Per Dettlaff, fru Margit Munk, fru Ragna Kofoed, fru Inger Mortensen, fru Vibeke Wagner.

Normeringen af lærerstillinger.

I 1969/70 har der i henhold til undervisningsministeriets cirkulære af 5. marts 1962 (læremangelscirkulæret) med senere ændringer været normeret tilsammen 107 stillinger i Rønne og Knudsker. For skoleåret 1970/71 omfatter normeringen i alt 121:

- 4 skoleinspektører, heraf 1 ledende skoleinspektør.
- 3 viceskoleinspektører.
- 1 inspektør for ungdomsundervisningen.
- 1 konsulent for specialundervisningen.
- 1 pædagogisk leder af hjælpeskolen.
- 1 tale-hørekonsulent.
- 1 konsulent for skolebiblioteksvæsenet.
- 102 lærere og overlærere.
- 4 timelærere.
- 3 faste vikarer.

Fortegnelse over lærerpersonalet 1. august 1970.

	Født	Dim.	Undervist ved Rønne skole- væsen fra		Ansæt i nuværende stilling		Tjenstealder		Skole
Ledende skoleinspektør:									
H. Benthin	1903	1925	1/1	47	1/10	51	1/7	69	Ø.
Skoleinspektører:									
K. Andersen	1927	1948	1/6	63	1/6	63	1/7	69	K.
Sv. Rassing	1912	1933	1/11	66	1/11	66	1/7	67	Aa.
B. Wagner	1936	1960	1/5	61	1/5	69	1/7	69	S.
Viceskoleinspektører:									
G. Christensen	1917	1952	1/6	52	1/7	69	1/7	69	Aa.
H. Christensen	1909	1930	1/4	33	1/7	69	1/7	69	Ø.
V. Klyver-Poulsen	1921	1942	1/1	42	1/8	65	1/7	63	Aa.
Skolepsykolog:									
J. Kretzschmar	1921	1945	1/8	68	1/8	68	1/7	67	
Pædagogisk leder af hjelpekolen:									
Fr. Hanne Nisbeth	1925	1961	1/3	67	1/3	67	1/7	69	Ø.
Tale-hørekonsulent:									
P. t. ledig stilling									
Ungdomsskoleinspektør:									
E. Christensen	1933	1960	1/8	64	1/8	68	1/8	69	Aa.
Overlærere:									
Fr. G. M. Andersen	1927	1949	1/8	63	1/8	64	1/8	67	K.
Fr. E. Birkebæk	1932	1956	1/8	56	1/4	70	1/4	70	Ø.
T. Bjørn	1927	1953	1/8	53	1/8	67	1/7	69	Ø.
Fr. G. Christensen	1915	1938	1/8	62	1/8	64	1/9	68	Aa.
K. Friberg	1909	1930	1/11	36	1/1	63	1/7	67	K.
Fr. E. Friberg	1906	1930	1/8	31	1/1	63	1/7	67	K.
Fr. E. M. Ilsøe	1924	1948	1/8	51	1/8	62	1/7	67	Aa.
Fr. A. Jensen	1907	1935	1/1	37	1/8	63	1/7	67	Ø.
Fr. B. Juul-Jensen	1932	1954	1/1	55	1/8	69	1/8	69	Ø.
K. Kristensen	1914	1946	1/6	46	1/4	61	1/7	67	Ø.
Fr. L. Langberg	1922	1943	1/8	67	1/8	67	1/7	67	Aa.
Fr. H. Marker	1933	1955	1/7	57	1/7	69	1/7	69	Ø.
A. Skovrind Nielsen	1923	1952	1/8	57	1/6	66	1/7	69	Aa.
J. Østergård Olesen	1927	1951	1/8	51	1/8	65	1/7	69	Ø.
Fr. H. Pihl	1914	1938	29/8	38	1/1	56	1/7	69	Ø.
Fr. A. L. Rasmussen	1932	1953	1/8	62	1/7	69	1/7	69	Ø.
Fr. E. Rassing	1908	1931	1/8	67	1/8	67	1/7	67	Aa.
Fr. E. Guldham. Schmidt	1931	1955	1/8	55	1/8	69	1/8	69	Ø.
Fr. I. Seiberg	1911	1936	1/4	52	1/8	56	1/7	67	Aa.

	Født	Dim.	Undervist ved Rønne skole- væsen fra	Ansæt i nuværende stilling	Tjenesteaider	Skole
H. C. Thorsen	1910	1931	1/8 70	1/8 70	1/7 67	Aa.
J. Ulnits	1908	1933	1/8 51	1/1 56	1/7 67	Ø.
T. Vesløv	1928	1951	1/4 55	1/8 65	1/7 69	Aa.
H. Yde	1922	1944	1/8 64	1/8 64	1/7 67	Aa.

Lærere:

Fr. Lone Aggerholm læ. på pr.	1947	1970	1/8 70	1/8 70	1/8 70	Aa.
Fr. I. Falkenb. Andersen	1942	1967	1/8 70	1/8 70	1/8 67	Aa.
J. Andersen læ. på pr.	1938	1966	1/8 66	1/8 66	1/7 69	K.
P. V. Andersson læ. på pr.	1947	1969	1/8 69	1/8 69	1/8 69	Aa.
Fr. E. M. Anker	1939	1963	1/8 69	1/8 69	1/8 67	Ø.
Fr. E. Bach	1943	1966	1/8 70	1/8 70	1/7 69	S.
Fr. A. Bendixen læ. på pr.	1946	1969	1/8 69	1/8 69	1/8 69	Ø.
F. Berg	1939	1962	1/8 62	1/1 66	1/7 65	Ø.
Fr. E. Brink	1929	1964	1/8 64	1/8 69	1/7 69	S.
Fr. A. Brix	1927	1959	1/8 61	1/8 61		Ø.
A. Baarstrøm	1944	1968	1/8 68	1/8 70	1/7 69	S.
Fr. I. Baarstrøm	1944	1967	1/8 68	1/8 69	1/7 69	S.
Fr. K. Christensen	1938	1961	1/8 66	1/8 66	1/12 67	Aa.
Fr. E. Clausen	1945	1968	1/8 68	1/8 70	1/7 69	Aa.
K. Dalsjø	1941	1968	1/8 68	1/8 70	1/7 69	Aa.
T. Ethelberg læ. på pr.	1941	1969	1/8 69	1/8 69	1/7 69	K.
Fr. B. Hammer	1936	1958	1/8 68	1/8 68	1/8 67	Aa.
J. Munch Hansen læ. på pr.	1944	1969	1/8 69	1/8 69	1/7 69	S.
Fr. M. Munch Hansen læ. på pr.	1945	1968	1/8 69	1/8 70	1/7 69	S.
M. Endel Hansen læ. på pr.	1945	1970	1/8 70	1/8 70	1/8 70	Aa. K.
E. Hejød	1944	1967	1/8 68	1/8 69	1/7 69	K.
P. Hviid	1940	1963	1/8 63	1/8 67	1/8 67	Ø.
A. Jensen læ. på pr.	1936	1970	1/8 70	1/8 70	1/8 70	Ø.
Fr. B. Møller Jensen	1945	1968	1/8 68	1/8 70	1/7 69	Ø.
Fr. H. Jensen læ. på pr.	1946	1969	1/8 69	1/8 69	1/8 69	Aa.
Sv. Møller Jensen	1944	1968	1/8 68	1/8 70	1/7 69	Ø.
Fr. E. M. Jespersen	1943	1966	1/8 66	1/8 68		Aa.
N. E. Johansen læ. på pr.	1946	1969	1/8 70	1/8 70	1/8 70	Ø.
Fr. K. Juul	1946	1969	1/8 69	1/8 69	1/8 69	Ø.
Fr. B. Kaldan	1932	1955	1/2 69	1/2 69	1/7 69	Aa.
H. Knudsen læ. på pr.	1945	1969	1/3 70	1/3 70	1/3 70	Ø.
B. Krake læ. på pr.	1947	1970	1/8 70	1/8 70	1/8 70	Aa.
M. Kristiansen	1941	1968	1/8 68	1/8 70	1/8 69	Ø.
Fr. K. Sehested Kvist	1940	1962	1/8 62	1/8 67	1/8 65	Aa.
Fr. I. Larsen	1945	1968	1/8 68	1/8 70	1/7 69	K.
A. Madsen	1936	1962	1/8 70	1/8 70	1/7 65	Ø.

	Født	Dim.	Undervist ved Rønne skole- væsen fra		Ansatt i nuværende stilling		Tjenesalder		Skole
Fr. B. Madsen	1944	1966	1/8	66	1/8	68	1/7	69	Ø.
Ib Madsen	1943	1966	1/8	66	1/8	68	1/7	69	Ø.
Fr. E. Marchmann	1920	1944	1/12	62	1/12	62	1/12	68	Ø.
Fr. L. Mogensen	1937	1965	1/8	70	1/8	70	1/7	67	S.
B. Mortensen	1933	1959	1/5	59	1/5	59	1/5	63	K.
B. Dupont Nielsen	1942	1966	1/8	68	1/8	70	1/7	69	K.
Fr. K. Toftegård Nielsen læ. på pr.	1944	1969	1/8	69	1/8	69	1/8	69	Ø.
Fr. U. Nyberg	1945	1968	1/8	68	1/8	70	1/7	69	Ø.
Fr. I. M. Olsen	1931	1958	1/8	66	1/8	66	1/7	63	Aa.
P. Petersen	1942	1967	1/8	67	1/8	69	1/8	69	Aa.
Fr. E. Rasmussen	1944	1967	1/1	70	1/1	70	1/7	69	Ø.
E. Ravn	1939	1963	1/8	63	1/8	65	1/7	67	Aa.
Fr. T. Ravn	1940	1967	1/8	68	1/8	70	1/7	69	Aa.
Fr. B. Stadler læ. på pr.	1948	1970	1/8	70	1/8	70	1/8	70	S.
P. Stadler læ på pr.	1945	1970	1/8	70	1/8	70	1/8	70	S.
M. Størup	1919	1966	1/8	68	1/8	68	1/7	69	Aa.
H. O. Sørensen læ på pr.	1947	1970	1/8	70	1/8	70	1/8	70	S.
Fr. B. Aaberg læ på pr.	1946	1969	1/8	69	1/8	69	1/8	69	Aa.
N. E. Aakerlund	1934	1959	1/8	62	1/8	69	1/7	63	S.
Fr. U. Aakerlund	1938	1962	1/8	62	1/8	64	1/7	65	S.
Time!ærere:									
Fr. I. Jacobsen	1947	1970	1/8	70	1/8	70	1/8	70	Ø.
Fr. I. Møller Larsen	1946	1970	1/8	70	1/8	70	1/8	70	Ø.
T. Pors	1945	1969	1/8	70	1/8	70	1/8	69	Ø.
Fr. B. Vesløv	1947	1970	1/8	70	1/8	70	1/8	70	Aa.

Virksomheden.

Fra skolernes dagbøger.

Knudsker skole:

1969:

- 11/8 Skoleåret begynder, vi er blevet færre – 266 elever.
- 4/9 Skovtur, det er sidste gang, vi kan køre gratis med DSB. Vi havde en god udflugt.
- 28–29/11 Skolefest. 5. klasse opførte en hjemmegjort cowboy-komedie, hvor de gjorde nar af alt og alle. Det var god underholdning. The Bullets spillede til ballerne.
- 20/12 Juleafslutning.

1970:

- 6/2 Fastelavnspopbal i forsamlingshuset.
- 7/2 Karneval på skolen, alle var udklædt – også lærerne.
- 20–30/5 8. klasserne på lejrskole.
 - 8 a i Sønderjylland med hr. og fru Hejøl.
 - 8 b på cykletur fra Ålborg til Århus med J. Andersen og T. Ethelberg.
- 8–12/6 Emneuge – »Fra jæger til bonde.
 - 2. klasse – bondegården.
 - 3. og 4. klasse – Grønland.
 - 5. og 6. klasse – negersamfund.
 - 7. og 8. klasse – indianere.

Søndermarksskolen:

1969:

- 1/8 Søndermarksskolen er selvstændig skole.
- 11/8 Da byggeriet ikke er færdigt, er det kun lærerne, der møder op og holder pædagogiske møder samt arbejder med anbringelse af samlinger og vægkort og registrering af samme. – Vi er 9 lærere i alt.
- 18/8 Eleverne møder. 9 klasser fra 1.–6. klasse, i alt 169 elever.
- 4/9 Skoleudflugt med DSB. 1., 2. og 3. klasserne til Brændesgårdshaven, 4. kl. til Almindingen, 5. kl. til Østerlars rundkirke og Stavehøl, 6. kl. til Paradisbakkerne. Afslutning for alle klasser i Brændesgårdshaven.
- 12/9 Idrætsdag i Åkirkeby.
- 18/9 Forældremøde for 1. classes forældre arrangeret af Marianne og Jan Munch Hansen. Politikommissær Gildam og overbetjent Schmidt medvirker og fortæller om skolevejens farer, hvorefter forældrene orienteres om undervisningen i dansk og regning.
- 7/11 Gymnastiksalen tages i brug.
- 21/11 Officiel indvielse af skolen kl. 13–18. Afsløring af det af kunstneren J. Simon udførte relief i skolens aula, rundgang på skolen, kantate i salen ved elever samt orkester, officielle taler samt servering af smørrebrød og kaffe til de ca. 120 tilstedeværende gæster.
- 22/11 Fødselsdagsfest for alle skolens elever i salen. Om eftermiddagen og aftenen offentlig adgang til at bese skolen.
- 25–27/11 Forældrene inviteret til at følge undervisningen.
- 25/11–4/12 Forældrekonkultation med dansk- og regnelærere i samtlige klasser.
- 20/12 Juleafslutning.

1970:

- 7/2 Fastelavnsfest med tøndeslagning, dans, lege, film m. v.
- 23/3 SP'erne deltager i fest på Aavangsskolen.
- 25-30/5 Forældrekonkultation med dansk- og regnelærere i samtlige klasser.
- 18/6 Skolens eget idrætsstævne, alle elever deltager.
- 22/6 Bogaflevering. Aftenen står i festens tegn med underholdning og dans.
- 23/6 Oprydning i klasseværelserne. Årsafslutning i gymnastiksalen.

Østre skole:

1969:

- 11/8 Undervisningen genoptages efter sommerferien.
- 11-13/8 Instruktionskursus for lærere, der i kommende skoleår skal undervise i dansk og regning. Instruktører: Cand. psyk.'erne Mogens Jansen, København, og G. Velsing-Rasmussen, Ballerup.
- 14/8 Modtagelse af de nye elever til 1. klasserne.
- 27/8 Fru Ellen Margrethe Anker afholder forældremøde for 1. C.
- 28/8-3/9 8 A og 1 b på lejrskole i Svendborg under ledelse af fru H. Marker, hr. Ulnits og hr. Østergård Olesen; 8 T og 1 a i Rudbøl under ledelse af frk. Gulddammer Schmidt, hr. Berg og hr. Poul Hviid.
- 10/9 Elever fra skolen deltager i Folkeskolens Atletikstævne for Bornholm på stadion. Pigerne vinder under frk. Birkebæks ledelse gruppe I og bliver nr. 2 i gruppe 2.
- 17/9 Månedsslov. Der afholdes på Aavangsskolen lærerdag for Bornholm, arr. af lærerkredsen: Foredrag og gruppemøder.
- 19/9 Kaptajn H. K. Larsen, A. P. Møllers rederi, besøger skolen og holder foredrag med film om sukkerplantager i Østafrika og sejlads i Østasien for 8.-10. trin.
- 24/9 Fællesmøde for forældrene i 1. klasserne. Skolelægen, skoletandlægen, skolepsykologen og tale-hørekonsulenten redegjorde for deres virksomhed inden for skolen, hvorefter skoleinspektøren talte om veje for samarbejde. Aftenen sluttede med korte møder med klasselærerne.
- 24-26/9 7 piger under ledelse af frk. Birkebæk deltager i Folkeskolens Atletikstævne i Sønderborg.
- 13/10 Hr. N. A. Knudsen og fru H. Marker afholder forældremøde for 5. H.
- 13-18/10 10. klasse i erhvervspraktik.
- 14/10 Forældremøde for 2 C ved fru A. Brix.
- 18/10 Maskinchef Lindgren fra Dansk Skibsadoption besøger skolen og holder for 8.10. trin foredrag om emnet: Fra muskel- og vandkraft til maskinkraft.
- 3-8/11 9 AB i erhvervspraktik.
- 4/11 Fru E. Jacobsen holder møde for 5 A's forældre.
- 5/11 Forældremøde for 3.-4. H ved frk. Ulla Nyberg, fru Nisbeth og frk. Lisbeth Blandfort.
- 13/11 Konsultationsaften for forældrene i 6.-7. H (Nisbeth, Hviid og Blandfort).
- 10-14/11 Terminsprøver i II-III og 9.-10. kl.
- 19/11 Fru Rosenmeier og frk. Nyberg afholder forældreaften for 5 C.
- 18/11 Månedsslov.
- 24-29/11 II ab i erhvervspraktik.
 - 1/12 Meddelelsesbøger udsendes til hjemmene.
 - 4/12 og 6/12 Forældredage på skolen.
 - 8/12 Forældremøde for 7 A ved fru Marchman m. fl.

8–13/12 8 H i erhvervspraktik.

18/12 Skolen lukkes, og der gives forlænget juleferie på grund af influenza-epidemi.

1970:

6/1 Undervisningen genoptages efter juleferien.

27–28/1 Konsultationsaftner for IIa's forældre (fru Marchman, fru Juel-Jensen, hr. Østergård Olesen m. fl.).

31/1 Elevrådet afholder sokkebal.

5/2 Frk. Aksa Jensen holder forældremøde for 6 B og frk. Gulddammer Schmidt med flere for 8 T.

12/2 Konsultation for 8 A's forældre ved fru H. Marker og hr. Hviid.
Fællesmøde for forældre til elever i 7. klasserne med redegørelse af skolens leder for mulighederne for fortsat skolegang i realafdelingen og 8.–10. klasserne, almen og teknisk linie. Til slut havde forældrene lejlighed til at rådføre sig med de enkelte lærere.

16–21/2 9 AB i erhvervspraktik.

18/2 Skolefest i Rønne idrætshal med deltagelse af samtlige klasser fra 1.–10. Der fremførtes en kabaret, der sluttede med II ab's opførelse af enakteren »Velgørenhed« af Kamma Laurents, instrueret af fru Marchman. I øvrigt var festarrangørerne: hr. K. Kristensen, hr. Bjørn, hr. Ulnits, fru E. M. Anker og fru A. Rasmussen. Aftenen sluttede med dans.

23/2 Indvielse af det nyrestaurerede skolekøkken med deltagelse af repræsentanter for skolekommission, skoleudvalg, pressen og skolen. Der serveredes en platte, fremstillet af elever i 7. klasse.

Frk. Karin Juul og fru E. Rasmussen holder klasseforældremøde for 3 C.

24/2 Konsultationsaften for forældre i 1 A (hr. Dettlaff og frk. Toftegaard Nielsen).

25/2 Fru Møller Jensen og fru E. Rasmussen har konsultationsaften for forældre i 3 D.

24–26/2 Konsultation for 3 B (frk. H. Pihl og hr. B. Kristiansen).

25/2–6/3 Terminsprøver i III og II og 9.–10. kl.

26/2 Konsultation for 4 C's forældre (hr. Møller Jensen m. fl.).

Klasseforældremøde for I a (hr. Fl. Berg m. fl.).

27/2 Gennem foreningen »Norden« modtager skolen besøg af den svenske rejse-lærer Sten Jansson, Stockholm, der for 7. klasserne læste svenske tekster og underholdt med svenske sange.

Konsultationsaftner i marts:

3–5/3 For II b (frk. E. Birkebæk, hr. K. Kristensen).

4/3 For 4 B (hr. Ib Madsen m. fl.).

For 9 B (hr. Finn Madsen m. fl.).

5/3 For 3 A (frk. Blandfort og fru Jacobsen).

For 9 A (hr. Poul Hviid m. fl.).

9/3 For 6 A (fru A. Brix m. fl.).

12/3 og 17/3 For 5 B (hr. Kristiansen og hr. Hakon Christensen).

13/3 For I b (hr. Ulnits og hr. Hakon Christensen).

17/3 For 2 H (frk. Toftegaard Nielsen).

18/3 For 4 B (fru B. Madsen m. fl.).

23/3 For I C (fru Anker og hr. Erik Christensen).

- 20/4 Drengehold i B-10 rækken fra Østre skole under ledelse af hr. Kjeld Christiansen blev i Odense i finalestævnet vinder af rækken og hjemførte som rækkens mestre en vandrepokal.
- 27/4-9/5 8 H i erhvervspraktik.
- 25-29/5 8 H på lejrskole på Rømø under ledelse af hr. Henning Knudsen.
- 8/6 Sexualbe'æring for elever i 7. klasserne ved skolelægen.
- 18/6 Afslutning for afgangsklasserne i pigernes gymnastiksal. Der blev talt af skolekommissionens formand, hr. bogholder Kai Larsen, og af formanden for fælleslærerrådet, fru B. Juel-Jensen. Skoleinspektøren aflagde beretning og uddelte afgangsbeviser og flidspræmier.
- 19/6 og 22/6 Forældredage på skolen. Den ordinære undervisningstid var annulleret. I stedet mødte eleverne i 1.-7. klasserne til 3 lektioner fra kl. 18-20.20, der overværedes af mange forældre. Samtidig var der udstilling af elevarbejder i håndgerning, sløjd og formning.
- 23/6 Oprykning og bogaflevering.
- 24/6 Sommerferien begynder.

Aavangsskolen:

1969:

- 11/8 Skolen begynder efter sommerferien.
- 15-19/9 (incl.) I real a + b på lejrskole i Viborg under ledelse af hr. Yde og hr. og fru Ravn.
- 22/9 Hr. Ilsøe deltager med 1 hold drenge i »Folkeskolens atletikstævne« i Sønderborg.
- 24/9 Fru Joan Andersen deltager med 1 hold piger i »Folkeskolens atletikstævne« i Sønderborg.
- 30/9 Skoleidrætsstævne på stadion. Deltagende skoler: Klemensker centralskole, Østre skole, Aavangsskolen. Arrangør: Aavangsskolen.
- 4/10 og 5/10 Landsforeningen af læsepædagoger afholder generalforsamling og årsmøde i skolens samlingsal.
- 7/10 Forældremøde for forældre til elever i 1. klasserne. Skolepsykologen, skolelægen og -tandlægen samt dansk og regnelærerne informerede.
- 16/10 Forældrekonsultation i 5 B (fru E. Rassing og fru Sehested).
- 28/10 Forældremøde i 6 A (fru Tonsberg).
- 27/10-1/11 9 A + B i erhvervspraktik.
- 4/11 III real b på 1-dages tur til København, leder: hr. Vesløv.
- 5/11 Forældrekonsultation i 3 B (fru Filholm og fru Sehested).
- 6/11 Forældremøde i 4 E (frk. Løvstrand, fru Langberg, skolepsykologen).
- 10-15/11 10. kl. i erhvervspraktik.
- 12/11 Forældrekonsultation i 2 A (fru Sehested og frk. Clausen).
- 18/11 Forældremøde i I real a (hr. Ravn).
- 24/11 Forældremøde i 7 A (fru E. Ilsøe).
- 1-6/12 8 C i erhvervspraktik.
- 4/12 og 6/12 Forældredage.
- 10/12 Foredrag for III real og 10. kl. ved Forsvarets Oplysningstjeneste. Forældremøde i II real (hr. Klyver-Poulsen).
- Forældrekonsultation i 3 A (fru K. Christensen).
- 18/12 Skolegangen indstilledes fra kl. 11.00 på grund af influenza-epidemi indtil juleferiens begyndelse.

1970:

- 6/1 Skolen begynder efter juleferien.
 12-17/1 II real i erhvervspraktik.
 20/1 og 21/1 Indskrivning af nye elever til 1. klasse.
 28/1 Forældremøde i 7 C (hr. Bastholm).
 3/2 Forældrekonsultation i 4 A (fru Olsen og fru Kaldan).
 4/2 og 5/2 Forældrekonsultation i 4 B (fru Seiberg).
 9-14/2 9 A og B i erhvervspraktik.
 11/2 Forældremøde for 7. kl. forældre med orientering om fortsat skolegang.
 12/2 Forældremøde i 8 C (fru Langberg).
 17/2 Forældremøde i 6 D (fru Hammer).
 23-28/2 8 C i erhvervspraktik.
 10. kl. i erhvervspraktik.
 27/2 1. runde af »Folkeskolens gymnastikturnering« afvikles i Hallen.
 27/2-2/3 Skolekomedien »Tornerose« opføres i gymnastiksalen. Instruktion ved hr. Ravn.
 3/3 Forældremøde i 1 C (frk. Rønne Nielsen og frk. H. Jensen).
 4/3 Besøg af svensk rejselærer, hr. Sten Jansson, arr. af foreningen »Norden«.
 5/3 og 6/3 Skolebal i »Industrien«, 1. aften for eleverne i 2.-5. kl. og 2. aften for de øvrige klasser.
 13/3 2. runde af »Folkeskolens gymnastikturnering« afvikles på Dyrholmsskolen i Herlev.
 17/3 Forældrekonsultation i 5 C (frk. Thorsen).
 23/3 Samlingssalen stillet til rådighed for medlemmer af skolefærdselspatruljer (SP) fra øens skoler.
 3/4 3. runde af »Folkeskolens gymnastikturnering« afvikles i Hallen.
 4/4 1 hold elever deltager i turnering i skoleskak i København (Katrinedalsskolen) under ledelse af hr. Petersen.
 20/4 1 hold drenge deltager under hr. Ilsøes ledelse i sidste runde af »Folkeskolens gymnastikturnering« i Odense, hvor Aavangsskolen vinder.
 Forældrekonsultation i 5 A (fru G. Christensen).
 Forældrekonsultation i 6 C (hr. Bastholm).
 21/4 Forældremøde i 2 B (hr. Skovrind Nielsen).
 22/4 Sang- og musikafteften med deltagelse af elever fra Østre skole og Aaavangsskolen.
 23/4 Forældremøde i 8 A, B og C (hr. Ravn og hr. Petersen).
 1 hold piger deltager under fru Joan Andersens ledelse i »Folkeskolens gymnastikturnering« i København.
 27/4 Forældremøde til orientering om valg af forældrerepræsentanter til skole-nævn.
 4-8/5 8 A, B og C i lejrskole i Åbenrå under ledelse af hr. Dalsjø, hr. Petersen og fru og hr. Bastholm.
 5/5 Forældrekonsultation i 4 D (frk. B. Aaberg).
 12/5 4 E på klassetur til Hammeren under ledelse af fru Langberg og frk. Løvstrand.
 Forældrekonsultation i 1 A (frk. Aaberg og fru K. Christensen).
 Forældrekonsultation i 1 B (frk. H. Jensen og frk. Thorsen).
 13/5 6 A på klassetur til Christiansø under ledelse af fru Tonsberg.
 27/5 Forældrekonsultation i 2 C (frk. Clausen og fru Filholm).
 6/6 6 B på klassetur til Christiansø under ledelse af hr. Dalsjø.
 18/6 Afslutning for afgangsklasserne. På skolemyndighedernes vegne talte formanden for skolenævnet, hr. P. Bekker Nielsen.
 19/6 og 22/6 Forældretimer i forbindelse med årsafslutningen.
 23/6 Sidste skoledag. Bogaflevering og oprykning.

Det skolepsykologiske arbejde

I skoleåret 1969/70 har der ved det skolepsykologiske kontor medvirket: Ledende skolepsykolog Jørn Kretzschmar, tale-høre-konsulent P. M. Møller og som pædagogisk leder af hjælpeklasserne i Rønne fru H. Nisbeth.

Den psykologiske undersøgelse:

Klasselærerne og skolelægen udfylder specielle indstillingskemaer, som via skoleinspektøren sendes til kontoret. Selve undersøgelsen starter med en forældresamtale, så at barnets opvækst og situation i det hjemlige miljø – som er et meget vigtigt led – kan inddrages i konklusionen af undersøgelsen.

Alle børn, der har været til undersøgelse af skolepsykolog, har været til intelligensundersøgelse, spændviddeprøver og prøver i stavning, læsning og regning. Men i mange tilfælde har det været nødvendigt at tage supplerende intelligens-test. Undersøgelsen sluttet med en drøftelse med forældrene og klasselæreren, hvorefter der udarbejdes en rapport til skolen og skolelægen. Denne rapport indeholder normalt en verbal beskrivelse af barnet, af den intellektuelle udvikling og af barnets spændvidde. Derefter følger en opgørelse af barnets standpunkt i stavning, læsning og regning, og til slut kommer der en konklusion m. h. t. de foranstaltninger, som tænkes iværksat, og som har været drøftet med forældrene ved undersøgelsen. Normalt overflyttes intet barn til specialklasse uden forældrenes accept.

Skolebegyndelse:

Skolekommissionen har vedtaget, at børn, som pr. 1. august er mellem 6 og 6½ år, kan påbegynde skolegangen, såfremt de ved en undersøgelse findes skolemodne.

Tilmeldt
6 dr. 4 pg.

Begynder
4 dr. 3 pg.

Der har endvidere været henvendelse fra forældre til børn, som enten var undervisningsberettigede eller -pligtige pr. 1. august 1970.

Tilmeldt
21 dr. 23 pg.

Skolemodne
6 dr. 17 pg.

Efter disse undersøgelser starter 5 drenge i hjælpeklasse pr. 1. august 1970. 1 dreng var anbefalet skolestart i hjælpeklasse, men da forældrene ikke ønskede dette, begynder han i 1. klasse.

Undersøgelserne er individuelle på samme måde som de skolepsykologiske testninger. Vi tør ikke stole på de såkaldte skolemodenhedsprøver, men de forældre, der mener at have problemer eller som er usikre m. h. t. barnets skolestart, tilbydes en undersøgelse.

Problemer i de almindelige klasser:

Indstillingerne kommer som regel fra klasselæreren og på dennes initiativ, men også forældre, børneværn o. a. henvender sig undertiden i fællesskab. Der har i 1969/70 været følgende indstillinger:

Undersøgt 174	Udgået 1	Overført til næste år 7
------------------	-------------	----------------------------

De 166 foretagne undersøgelser fordeler sig således på klassetrin:

Før skolegang	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl. derover
59	23	14	9	8	14	39

Henvisningsårsagen er meget ofte begrundet med flere vanskeligheder:

Læs- ning	Ikke følge med	Adfærd	Nervø- sitet	Skole- modn.	Tale	Høre	Syn	Over- flytn.	Reg- ning
39	20	23	3	60	14	4	1	2	8

Det drejer sig oftest om standpunkts- og begravelsesproblemer, men der har dog været et ret stort antal andre vanskeligheder. Her hæfter man sig bl. a. ved 32 elever, der er indstillet p. gr. af adfærd og nervøsitet. De fleste af disse børn har dog også vanskeligheder med skolearbejdet.

Af de undersøgte elever er følgende indberettet til nedennævnte institutioner:

Tale- institut		Forsorgs- centret		Blinde- institut		Børne- værn		Familie- vejledning		I alt	
Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
2	0	0	2	0	1	1	0	1	0	4	3

SPECIALUNDERVISNINGEN

1. Hjælpeklasserne:

Der findes kun hjælpeklasser på Østre skole i Rønne.

Pr. 1. august 1969				Pr. 1. august 1970			
Kl.	Dr.	Pg.		Kl.	Dr.	Pg.	
2	6	2		1-2	8	1	
3-4	5	6		2-3	4	3	
5	8	4		4-5	5	7	
6-7	5	5		6-7	7	4	
8	6	2		7-8	5	4	
9-10	7	3		8-9	8	2	
<hr/>				<hr/>			
		37	22			37	21

Pr. 31. juli 1970 blev 13 elever udmeldt af skolen og 1 dreng overflyttet til alm. klasse. Pr. 1. august 1970 modtoges 4 drenge til 8. hjælpeklasse fra Åker hjælpeklasse.

II. Børn med læsevanskeligheder:

Hvis et barn ikke får lært at læse, mangler det en af de vigtigste metoder til tilegnelsen af kundskaber. Læsning består først og fremmest i at tyde en tekst, som man ikke har set før, og det er det, barnet skal lære. Derimod drejer det sig ikke om at lære alle børn at læse lige hurtigt eller lige sikkert, men der må sættes en laveste grænse, som er bestemt ved det mindste, barnet kan klare sig med.

1. Læseholdene:

	Pr. 1. august 1969		Pr. 1. august 1970	
	Timer	Elever	Timer	Elever
Østre skole	20	19	24	18
Åvangsskolen	32	35	24	24
Knudsker	24	13	20	15
Søndermarksskolen	12	6	20	18
	88	73	88	75

Læseholdene kontrolprøves normalt 2 gange årligt. Der regnes med 4 elever på et læsehold med 4 timers undervisning pr. uge. Det er almindeligvis læsefærdigheden, der er afgørende for, om de læseretardedede børn skal have specialundervisning. Formålet med denne undervisning må være, at man så tidligt og så hurtigt som muligt sætter ind med hjælpen. Dette må indebære, at læseholdene ikke er fyldt op ved skoleårets begyndelse, således at man omgående kan sætte ind med støtten, når et barn er blevet diagnosticeret som læsehøldsbarn.

2. Læseklasserne:

På læseholdene findes der elever, hvis standpunkt i læsning – skolens eneste hovedfag – virker så stærkt invaliderende, at arbejdet i klassen ikke magtes, og hvor skr. dansk og regning ofte er under middel. Disse børn kan samles i en læseklasse med timer og fag som de øvrige klasser, men med færre elever (10–16) og med speciel tilrettelagt undervisning, f. eks. deletimer i samtlige dansktimer.

Den 1. august 1966 startede en læseklasse på Åvangsskolen i Rønne med 14 drenge. Den 1. november 1968 blev 4 af disse drenge overflyttet til almindelig klasse, og den 31. juli 1969 overflyttedes yderligere 2 drenge. Af denne klasses 8 drenge udskrives kun 2, mens 6 overflyttes til almindelig klasse.

	Pr. 1. august 1969			Pr. 1. august 1970		
	Kl.	Dr.	Pg.	Kl.	Dr.	Pg.
Åvangsskolen	8–9	8	0	4–5	7	5
Åvangsskolen	3–4	7	6	3–4	12	0
Søndermarksskolen	3–4	7	3	4–5	8	3
		22	9		27	8

III. Tale-høreundervisningen:

	Sprog- vansk.		Udtale- vansk.		Stemme- lidelse		Stammen		Høre- lidelse		Elev- i alt		Under- viste		Nyanm.	
	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.	D.	P.
Åvangsskolen	2	1	5	1	1	0	2	0	0	3	10	5	8	0	6	1
Østre skole	5	0	5	0					3	7	13	7	9	1	4	3
Knudsker	0	2	2	0					0	1	2	3	1	1	0	1
Sønderm.skolen	1	0	3	0							4	0	0	0	2	0
	8	3	15	1	1	0	2	0	3	11	29	15	18	2	12	5

Arbejdet med de tale- og hørehæmmede er i de sidste tiår blevet udbygget meget landet over på linie med udbygningen af undervisningen af andre handicapgrupper. I øjeblikket omfatter tale- og høreundervisningen 1½ pct. af samtlige elever.

De fleste elever anmeldes af klasselæreren eller skolelægen. Undertiden er det forældrene, der henvender sig, eller det kan være en læge. Hvert år begynder der endvidere børn i skolen, som tidligere har modtaget taleundervisning gennem Statens institut for talelidende.

Det er væsentligt, at anmeldelsen foretages på indstillingsskemaet, idet der dermed spares megen tid for kontoret.

Den egentlige tale- eller høreundersøgelse foretages af tale-hørekonsulenten. Man prøver at få et indtryk af handicappets art og sværhedsgrad ved hjælp af forskellige tests og prøver. Undersøgelsen suppleres ved samtaler med lærerne, skolelægen, evt. speciallæger og ikke mindst forældrene. Konklusionen vil ofte være, at der skal gives tale- eller høreundervisning. Undertiden vil der blot være behov for at holde observation med eleven, f.eks. holde øje med et HA (høreapparat).

Hvor længe der skal gives tale- eller høreundervisning afhænger af mange ting, men meget hyppigt gives undervisningen i flere omgange. Nogle elever kan blive deres problem kvit, men i andre tilfælde er det kun muligt at bedre tilstanden lidt.

Af praktiske grunde er de forskellige lidelser delt op i 5 hovedgrupper i skemaet, men undertiden figurerer et barn i flere grupper.

Den største gruppe udgøres som regel af børn med sprogsvækkigheder. Det er de børn, der ikke »taler rent«, taler »pattebællasprog«, eller hvad man nu kalder det populært. Deres sprog indeholder et mindre antal udtryksstørrelser end normalt, hvorfor de ofte fungerer dårligere, end deres begavelse berettiger dem til. I rapporten gøres de forkerte eller manglende udtryksstørrelser op i antal fonl. fejl. Sprogretarderede børn får også tit besvær med mundtlig og skriftlig dansk, hvorfor det er vigtigt at finde dem tidligst muligt og få dem i gang med taleundervisning, der som regel har god effekt. Som man rigtigt ser det betonet i nyere dansksystemer er rækkefølgen for indlæring: forstå, tale, læse, skrive.

I gruppen med udtalefejl findes børn med læsp, snøvl, ganespalte (hareskår). Denne gruppe er som regel også taknemmelig at give taleundervisning.

Børn med stammen kan det være svært at hjælpe, fordi stammen kan have mange forskellige årsager.

Stemmelidelser som hæshed har man tidligere ikke kunnet gøre så meget ved, men bedre diagnostik og undervisningsmetoder har gjort, at man nu ser gode resultater af taleundervisning.

Den sidste hovedgruppe er gruppen med hørelidelser. Ca. ½ pct. af folkeskolens elever bruger dagligt HA. De fleste af disse børn har behov for undervisning

i mundaflesning og høretræning, og der kan også være meget arbejde med at få HA behandlingen til at fungere. Så virker apparatet ikke, nogen driller o.s.v. Men også børn, som ikke har gavn af HA, kan have behov for høreundervisning. Eleverne i denne gruppe følger man gennem hele deres skoletid.

Fremover: Indskoling

Vi står hvert år over for store problemer, når forældrene via skolens leder beder os undersøge deres nyindmeldte barn.

Den bedste form for skolemodenhedsprøve er at komme i skole, men det kræver, at skolen har forskellige faciliteter at spille på – og dem har vi ikke. Nu har det hjulpet, at ministeriet har udsendt timeplan for 1. hjælpeklasse, d.v.s., at der officielt er grønt lys for indslusning i skolen til hjælpeklasse fra hjemmet. Men vi har ved vore undersøgelser også fundet 24 børn, som bør vente til 1971 med at komme i skole. Hvilke pædagogiske muligheder er der at tilbyde disse børn i det år, de venter på at komme i skole? Langt de fleste af dem trænger til at komme hjemmefra under pædagogisk vejledning, selv om de ikke er modne til den form for skole, som de har adgang til. Vi savner i høj grad børnehaveklaserne.

De emotionelt og socialt handicappede.

Af de 166 elever, som vi har undersøgt på Skolepsykologisk kontor, er de 26 indstillet med adfærdsvanskeligheder – de emotionelt og socialt handicappede – eller 1¼ pct. af de skolesøgende børn. De hyppigst forekommende begrundelser for indstillingen er enten elevens vanskeligheder i omgangen med lærere og kammerater eller misforholdet mellem evner og standpunkt p. gr. a. passivitet eller manglende koncentration og energi.

Vi har ikke mange muligheder for at hjælpe disse elever, men vi bør hurtigst muligt gå i gang med løsningen af denne opgave. Det vil kræve penge – men vi er ikke i tvivl om, at det er penge, som samfundet senere vil spare. Hertil kommer det ikke uvæsentlige, at det mentalhygiejnisk vil være af stor betydning både for familien og for skolen at få afhjulpet dette handicap.

Skolepsykologisk kontor.

Udbygningen af kontoret var en af de ting, som vi mente var meget påkrævet. Bornholmske børns problemer bør løses på Bornholm, bl. a. fordi afstanden fra hjem til barn ikke må blive urimelig stor. Hertil kommer den lange ventetid på institutionerne ovre – helt op til 2–3 år.

Fra kontorets side har vi deltaget i en del møder her på øen: Forældremøder, børneværn, skolekommission, oplysende møder o. lign. Desuden har vi ovre været med i forskellige faglige foreningers møder.

Vi er altid indstillet på at stille vor erfaring og arbejdskraft til rådighed, hvor det kan være til gavn for forældrene, deres børn og skolen, men vi må dog erkende, at den dialog og kommunikation, som kontoret i sit virke har forsøgt at lægge op til, desværre ikke er kommet så godt i gang, som det kunne ønskes.

Det var med dyb beklagelse, vi modtog meddelelsen om, at talekonsulent P. M. Møller ønskede at forlade os for at påbegynde et arbejde på Holbæk Seminarium. Vi ønsker, at mange gode arbejdsår må komme, og siger ham tak for loyalt og gnidningsfrit samarbejde samt et befrugtende venskab.

Det er os en glæde at kunne sige tak for et godt samarbejde med skolekommissionen, skolernes ledere, lærerne, skolelægen, børneværn med familievejledning, børnehaverne og åndssvageforsorgen.

Jørn Kretzschmar.

Erhvervspraktik.

I skoleåret 1969/70 har 231 elever – 113 drenge og 118 piger – deltaget i erhvervspraktik i undervisningstiden.

Erhvervspraktikken har omfattet samtlige elever fra 8. specialklasser, 9., 10. klasserne og 2. real, fordelt således:

8. specialklasser	2 klasser	13 drenge	12 piger
9. klasser	4 klasser	48 drenge	38 piger
10. klasser	2 klasser	20 drenge	25 piger
2. real	3 klasser	32 drenge	43 piger
		11 klasser	113 drenge 118 piger

De omhandlede elever har været i praktik 1 eller 2 gange i løbet af skoleåret, og der har i alt været etableret 327 ophold, der har fordelt sig således på de forskellige erhvervsområder:

	Dr.	Pg.		Dr.	Pg.
Auto- og traktormekaniker . .	13		Kontor	10	20
Bager	3		Laborant	3	3
Bank og sparekasse	2	3	Lager – handel en gros	3	
Barnepleje, børnehave	1	32	Landbrug, skovbrug, gartneri	2	
Bibliotekar	1	1	Lærer		5
Blikkenslager	1		Maler	1	
Bogbinderske		1	Maskinarbejder, smed	7	
Bogtrykker	1	1	Messedreng	10	
Butik – div. branche	16	34	Murer	2	
Dameskrædderinde		1	Portier	–	
Dekorator	4	5	Radio, elektro, finmekaniker	19	
Dyrlæge		1	Revisor	1	
Elektriker	14		Skomager	1	
Falck-redder	4		Slagter	1	
Fisker	1		Smørrebrødselev		4
Fotograf	1	1	Sygepleje		7
Kahyttsjomfru		1	Sømand	13	
Keramiker	1	12	Teknisk tegner, arkitekt	9	4
Klinikassistent		12	Telegrafist, lufthavnen	1	
Kok	5		Tjener	1	
Husassistent, kokkepige		3	Tømrer, snedker	14	
Konstabel	7		Økonoma		3
			I alt	173	154

Skolen er glad for dette islæt i den erhvervsorienterende undervisning og er taknemmelig for praktikstedernes venlige og forstående modtagelse af eleverne. Man er klar over, at det kun er et begrænset indtryk, eleverne kan få af et erhverv gennem en uges praktik, men selv et begrænset indtryk giver eleverne et vist bedømmelsesgrundlag, som har betydning i deres erhvervsvalgproces.

Formidlingen af praktikpladserne er som i tidligere år sket i samarbejde med arbejdsformidlingens afdeling for erhvervsvejledning. Vi takker arbejdsformidlingschef Bent Nielsen for al bistand og erhvervsvejleder P. Bekker Nielsen for utrættelighed i arbejdet med at få eleverne placeret bedst muligt og for mange gode råd vedrørende erhvervsorienteringen.

Gymnastik, idræt og svømning.

Eleverne har i 1969 inden for legemsøvelser aflagt følgende antal prøver:

Gymnastikmærke:

	Kn. Sk.		S. Sk.		Ø. Sk.		Å. Sk.		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Bronze	0	19	9	9	40	6	25	54	74	88
Sølv	0	0	0	0	10	6	17	23	27	29
Guld	0	0	0	0	9	4	6	0	15	4
Guld II	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
I alt	9	19	9	9	59	17	48	77	116	122

Svømning:

	Kn. Sk.		S. Sk.		Ø. Sk.		Å. Sk.		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Svømmepr. . .	0	0	0	0	49	38	33	16	82	54
Frisv.pr. . . .	0	0	0	0	29	18	20	9	49	27
Livred.pr. . . .	0	0	0	0	24	0	11	4	35	4
200 m dist.pr. .	0	0	0	0	115	38	147	104	262	142
Bjærgeprøve .	0	0	0	0	8	0	0	0	8	0
I alt	0	0	0	0	225	94	211	133	436	227

Skoleidræt:

	Kn. Sk.		S. Sk.		Ø. Sk.		Å. Sk.		I alt	
	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.	Dr.	Pg.
Bronze	11	12	0	1	44	18	35	37	90	68
Sølv	4	2	0	0	25	22	38	40	67	64
Guld	0	0	0	0	18	8	24	12	42	20
Sølv m. emalje	0	0	0	0	7	0	6	3	13	3
Guld m. emalje	0	0	0	0	1	0	2	1	3	1
Guldfakkel . .	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
I alt	15	14	0	1	95	49	105	93	215	157

Skolerne har deltaget i forskellige turneringer og konkurrencer:

Fodbold: I »Ekstrabladets skolefodboldturnering« deltog Østre skole og Åvangsskolen, dog uden at nå gennem semifinalen, mens sidstnævnte skole blev pokalvinder i amtsudvalgets fodboldturnering (gr. 1 hovedskolen) ved at slå Knudsker skole.

Atletik: Såvel drenge som piger fra Østre skole og Åvangsskolen var repræsenteret ved et udtagelsesstævne til Folkeskolens atletikstævne. Vinder i gruppe II (overbygningsklasser) blev Åvangsskolens drenge og piger, mens pigerne fra Østre skole placerede sig som nr. 1 i gruppe I (hovedskolen), hvorefter de tre hold var bornholmske repræsentanter ved landsstævnet, der afholdtes i Sønderborg henholdsvis 22.-24. og 24.-26. september.

Gymnastik: I Folkeskolens gymnastikturnering 1970 deltog Østre skole med 3 drengehold og 1 pigehold og Åvangsskolen med 2 drenge- og 2 pigehold. Efter

1. runde fortsatte Østre skole med 1 drengehold (B10 – ældste gruppe) og 1 pige- hold (yngste gruppe) og Åvangsskolen med 1 drengehold (yngste gruppe) og 1 pige- hold (ældste gruppe). For pigernes vedkommende udkæmpedes finalen i Ting- bjerghallen i Brønshøj, hvor Østre skole blev nr. 3 og Åvangsskolen nr. 4. Dren- gene måtte gennem en 2. og 3. runde, før resultatet forelå: Østre skole danmarks- mester i gr. B10 efter sejr over Viborg ndr. skole og Åvangsskolen i gr. B7 efter sejr over Hem centr.skole.

Det årlige skoleidrætsstævne afholdtes d. 30. sept. på Rønne stadion med Kle- mensker centralskole, Østre skole og Åvangsskolen som deltagere og hr. C. Ilsøe som stævneleder.

Endelig skal det omtales, at der i skoleåret har været mulighed for eleverne fra 5. klasse til under gymnastiklærernes ledelse efter skoletid at deltage i ekstratimer i legemsøvelser.

Lejrskoler.

De årlige lejrskoler i 8. klasse og 1. realkl. blev afviklet således:

Knudsker Skole:

20/5–30/5 8A Sønderjylland. Ledere: Fru og Hr. Hejøj.

8B Cykletur Ålborg–Århus. Ledere: Hr. J. Andersen og hr. Ethelberg.

Østre Skole:

28/8– 3/9 8A, Ib Svendborg. Ledere Fr. H. Marker, hr. J. Ulnits, hr. Østergaard Olesen.

8T Ia Rudbøl. Ledere: Fr. Guldhammer Schmidt, hr. F. Berg, hr. P. Hviid.

25/5–30/5 8H Rømø. Leder: Hr. H. Knudsen.

Åvangsskolen:

15/9–19/9 Ia, b Viborg. Ledere: Hr. H. Yde, fru og hr. Ravn.

4/5– 8/5 8A, B, C Åbenrå. Ledere: Hr. K. Dalsjø, hr. P. Petersen, fru og hr. Bastholm.

Den frivillige sang- og musikundervisning.

Efter fire års virke med frivillig sang- og musikundervisning kan der stadig noteres en støt arbejdsgang, der har resulteret i en god musikalsk udvikling hos mange elever.

Tilgangen har i det forløbne år været af et sådant omfang, at de disponible lærer- kræfter netop har kunnet bestride undervisningen. 53 elever har været engageret i Åvangsskolens og Østre Skoles kor, der har været ledet af henholdsvis fru E. Ras- sing og hr K. Kristensen. Hr. E. Galthen har undervist 15 elever i violinspil, og hr. Fl. Berg har varetaget undervisningen af 2 cellister. Een elev har fortsat oplæringen på horn, og 47 blokfløjtespillere, fordelt på 3 hold, er blevet ledet af fru H. Nisbeth (to hold) og undertegnede (ét hold).

Ved sang- og musikaftenen d. 22. april i Åvangsskolens festsal viste alle grup- perne hver for sig, hvad de havde nået gennem arbejdet i vinterens løb, hvor- efter korene og orkestret under ledelse af hr. K. Kristensen samvirkede ved opførel- sen af F. L. Æ. Kunzens kor af »Vinhøsten«. Ved denne lejlighed deltog 93 elever, og der var godt fremmøde af tilhørere.

T. Bjørn.

Filmforestillinger.

Filmforevisningen gennem Dansk Skolebio administreres af hr. lektor Frelsen, Statsskolen (ældste hold), og hr. lærer J. Andersen, Knudsker skole (mellemste og yngste hold) gennem en kontaktlærer på skolerne. Forestillingerne er givet i Råd-husteatret og omfattede flg. film:

Yngste hold (5.-6. årg.):

Union Pacific – Pimpernel Smith – Paw – En nat i Casablanca.

Mell. hold (7.-9. årg.):

Abernes planet – Fire tapre sønner – En hård dags nat – Naboerne.

Ældste hold: 10. årg. + gym.):

Skyd på pianisten – Hul i broho'det – Starten – Blondinens kærlighed.

Abonnementspris for 4 film: 12,00 kr.

Antal abonnementer fra Østre skole og Åvangsskolen tilsammen:

Yngste hold	127 (316)
Mell. hold	244 (144)
Ældste hold	23 (53)

I alt 394 (513)

Abonnementstallet for 1968-69 er angivet i parantes.

Børnenes Filmklub for 8-12 årige har i året 1969-70 haft et medlemstal på 685 (förrige år 750). Flere forældre har fulgt opfordringen til at se de forskellige film sammen med deres børn.

Abonnementspris for 5 film: 7,00 kr.

Klubbens kasserer er fru arkitekt L. Berg.

Skoleskak.

Efter de gode resultater, vi havde opnået i vor 1. sæson, startede vi 2. sæson med stor optimisme, og det viste sig da også, at 25 spillere tilmeldte sig.

Vi spillede hver onsdag aften fra september til og med april, d.v.s. ca. 28 onsdage.

Gennem hele vinteren havde vi en lokal turnering, der blev vundet af Hans Poul Hansen fra III a.

Endvidere havde vi den glæde at byde endnu to skoler velkommen i Dansk Skole Skakforbund, nemlig Østre skole i Rønne og Østerlars-Gudhjem skole.

Vi kunne derfor arrangere en holdturnering på Bornholm. Da vi havde mange spillere på Aavangsskolen, stillede vi med to hold, hvorfor der i alt blev fire hold, der spillede alle mod alle.

Slutresultatet blev:

1. Aavangsskolen I	25½ points
2. Østre skole	15½ points
3. Østerlars-Gudhjem	11 points
4. Aavangsskolen II	8 points

Dette resultat bevirkede, at Bornholm, for første gang i Dansk Skole Skakforbunds 10-årige beståen, fik lov at deltage med et hold i DM-finalen.

Denne blev afviklet på Københavns Rådhus i week-enden den 4.-5. april i 1970. Det blev en uforglemmelig oplevelse for de 11 elever, der deltog på Aavangsskolens hold. Ganske vist måtte vi tage til takke med en plads som nr. 18 og sidst, men til gengæld fik vi lært mange ting om skak, og vi fik mange nye venner.

Efter Aavangsskolens sejr i bornholmsmesterskabet udsatte Rønne Skak For-ening en vandrepokal, der blev overrakt det sejrende hold ved et stævne, hvor

14 elever spillede mod Rønne Skak Forenings B-hold. Det gik ikke så godt, idet eleverne »kun« fik 3 points, medens Rønne tog 11, men vi havde den glæde, at de fire første elever tog sig af de 2 points.

Dermed sluttede en begivenhedsrig sæson.

Vi håber på endnu 2-3 skoler i år, da vi nu endelig er blevet anerkendt som selvstændig skoleskakkreds.

P. Petersen.

Elevråd (Østre skole).

Elevrådet var i november medstifter af BES (Bornholms Elevrådssammenslutning). Frimærkeklubben arbejdede som sædvanlig godt. Skakklubben blev genoprettet. Skolen forærede klubben 4 skakspil og havde den fornøjelse, at dens hold blev nr. 2 ved bornholmsturneringen.

I øvrigt har der været nedsat et udvalg bestående af elevrådsrepræsentanter og lærere, som har udarbejdet forslag med hensyn til de nye skolegårde, der skal indrettes på skolen. Forslaget er tilsendt de kommunale myndigheder, og man håber nu på et imødekomende svar.

Sv. Møller Jensen. E. Markman.

Skolebibliotekerne.

Skolebibliotekerne er gennem det 3. år af den fireårige opbygningsperiode kommet op på en bogbestand, der imødekommer mange af de krav, undervisningssituationen stiller. Men skolens undervisning har ændret sig mere og mere i retning af, at man benytter skolebiblioteket, hvorfor aktiviteten omkring dette i høj grad er vokset.

De kataloger, bibliotekscentralen har udsendt, har været et værdifuldt hjælpemiddel i det daglige arbejde, men i de midlertidige lokaler, man tog i brug i 1967, er der alt for lidt plads til den fulde udnyttelse af skolebibliotekets materialer.

Det har ikke været muligt at iværksætte individuelle udlån til eleverne, men bogbestanden er blevet flittigt anvendt i klasserne som emnesæt og klassebiblioteker til frilæsning, det sidste – fortrinsvis skønlitteratur – til hjemlån.

Else Guldbammer Schmidt. Else Marie Ilsøe.

Skoleopsparing.

Elevernes køb af sparemærker beløb sig i 1969-70 til kun 2905 kr., nemlig 1180 kr. på Østre skole og 1725 kr. på Aavangsskolen. Sidste år blev der købt for i alt 8550 kr. Gennem de sidste år har salget af sparemærker vist en så stærkt faldende tendens, at der må være baggrund for at drøfte, om denne form for opsparingservice ikke har overlevet sig selv.

Eksaminer og prøver.

Ved de statskontrollerede prøver i maj-juni 1970 gennemførte følgende antal elever:

	Ø. Sk.	Å. Sk.	I alt
Realeksamen	20	39	59
Udvidet tekn. forbr. eks.	13	0	13
Statskontrolleret prøve fra 10. kl.	9	21	30
Teknisk forberedelseksamen	10	0	10
Statskontrolleret prøve fra 9. kl.	32	40	72
I alt	84	100	184

Østre skole:

Realeksamen:

1. Andersen, Birte Marie (skomager)
2. Andersen, Joel Pepke (fabrikant)
3. Christiansen, Gunvor (typograf)
4. Dahl, Kamma (arbm.)
5. Hansen, Dorte Anita (formand)
6. Howardsen, Michael (overpostbud)
7. Haagensen, Keld Richard (mælkeforhandler)
8. Klausen, Bente (brænder)
9. Kofod, Hanne (snedkerm.)
10. Lou, Hanne Marie (havnemester)
11. Mortensen, Hardi Lilian (brænder)
12. Nielsen, Ady Wermelin (kranfører)
13. Pedersen, Ole (amtsbetjent)
14. Pedersen, Niels Peter (keramiker)
15. Pihl, Grethe (vejarb.)
16. Tøgesen, Vini Merete Kuhre (arbm.)
17. Simonsen, Hans-Jørn (gartner)
18. Ulnits, Kirsten (overlærer)
19. West, Torben (overass.)
20. Sørensens, Inga Collaitz (forretningsfører)

Udvidet teknisk forberedelseseksamen:

1. Andersen, Jørn Carsten (gartner)
2. Christiansen, Kenneth (blikkensl.)
3. Gudbergsen, Flemming (vaskeriass.)
4. Hansen, Max-Allan (arbm.)
5. Kofod, Karen-Margrethe (herrekviperingshdl.)
6. Møller, Nini Therp (lagerforvalter)
7. Nielsen, Børge Lykke (arbm.)
8. Nielsen, Jørn Christian (arbm.)
9. Olsen, Kell Ole Kure (snedker)
10. Olsen, Svend Aage (arbm.)
11. Pedersen, Niels Peter Grønval (maskinforme)
12. Rasmussen, Hans (materielforv.)
13. Rasmussen, Poul-Erik (blikkenslagermester)

Statskontrolleret prøve fra 10. klasse:

1. Brucz, Inger Camilla (skibsfører)
2. Dahl, Lone Kure (amtsinspektør)
3. Ekberg, Grete (snedker)
4. Eriksen, Susanne Holm (kaptajn)
5. Hansen, Lis Juul (gartner)

6. Johansen, Ingrid Lis (fisker)
7. Larsen, Inger-Margrethe Rønne (tømrer)
8. Lemvig, Steen (maskinkonstruktør)
9. Mortensen, Hanne Lilleskov (keramiker)

Teknisk forberedelseseksamen:

1. Bruun, Kim (tjener)
2. Dam, Erik Aakerlund (gasværksarb.)
3. Hansen, Erik Skov (maskinmester)
4. Lauritzen, Jan Gertreuer (gross.)
5. Mikkelsen, Jens Ejner (konsulent)
6. Pedersen, Jan-Ole (arbm.)
7. Pedersen, Michael Koch (boghold.)
8. Petersen, Bent Ole (ostehdl.)
9. Rasmussen, Allan Kiel (prem.ljtn.)
10. Thomsen, Jens Bjørchmar (fiske-skipper)

Statskontrolleret prøve fra 9. klasse:

9. A:

1. Hansen, Evy Birk (ostehdl.)
2. Jørgensen, Kirsten Sonne (arbm.)
3. Kofoed, Jane Inge-Lise (frisørm.)
4. Kure, Marian (fru)
5. Nielsen, Keld (kontorass.)
6. Nielsen, Per Rødboe (murer)
7. Olsen, Niels Erik Kofod (arbm.)
8. Overfeldt, Kim Bruno (maskinarb.)
9. Rasmussen, Jens Ole (blikkenslagermester)
10. Seremet, Liss Marie (filetskærer)

9. B:

1. Grønnegård, Kenny (arbm.)
2. Hass, Finn (overbetjent)
3. Holmstrøm, Svend-Aage (arbm.)
4. Hørringsen, Lene (murer)
5. Ipsen, Lisbeth Hansen (skibsfører)
6. Johansen, Ann-Mari (fru)
7. Kure, Beth-Mari (arbm.)
8. Larsen, Jens Aage (havnearb.)
9. Madsen, Erik (malermester)
10. Madsen, Ingrid Munk (invalidep.)
11. Marcussen, Carsten (fru)
12. Mogensen, Kirsten Kofoed (matros)
13. Mortensen, Helmund Kurt (stenhugger)

14. Nielsen, Flemming (murersvend)	18. Severinsen, Jytte Yvonne (arbm.)
15. Pedersen, Bitten Hjorth (stationsleder)	19. Sjøstrøm, Viki (inspektør)
16. Pedersen, Dorthe Maj-Britt (fru)	20. Sørensen, Annette (fru)
17. Rasmussen, Kirsten Susanne (fisker)	21. Valentin, Joe Leander (tømrerm.)
	22. Wroblewski, Marianne (værkf.)

Aavangsskolen:

Realeksamen:

III real a:

1. Gregersen, Niels Jørn (avlsbr., Vestermarie)
2. Hald, Ann Helene (matros)
3. Hansen, Hans Poul (blikkenslager)
4. Hansen, Inge Lindgren (kommunekasserer)
5. Hansen, Susan Grethe (tømrer)
6. Jensen, Arne Birger (avlsbruger, Vestermarie)
7. Jørgensen, Niels Ole (arbm.)
8. Kjeldberg, Jesper (arbm.)
9. Kofoed, Kirsten Elisabeth (bankfuldmægtig)
10. Kürstein, Anders (typograf)
11. Larsen, Hanne Erbo (disponent)
12. Lind, Birgitte (møbelsnedker)
13. Malmstrøm, Kamma (arbejdsmand, Vestermarie)
14. Nielsen, Per Estrup (fisker)
15. Nielsen, Ulla Minnie (arbejdsmand, Vestermarie)
16. Olsen, Ingelise Kofod (stenhugger)
17. Poulsen, Verner Johannes (avlsbr., Nyker)
18. Rasmussen, Jens Bech (matros)
19. Haagensen, Allan Frank (forretningsfører, Narssaq)

III real b:

1. Andersen, Gitte (MTM-tekniker)
2. Andersen, Inge-Lise (gartner)
3. Bidstrup, Merete (avlsbr., Rø)
4. Bladt, Ole (fru)
5. Busk, Bitten (maskinarbejder)
6. Dam, Annette Marie (kedelpasser)
7. Hansen, Bent Holz (maskinmester)
8. Hansen, Per Thornberg (maskinarbejder)
9. Jensen, Ingrid (gårdejer, Rø)

10. Jensen, Jens Frederik (maskinsnedker)
11. Jensen, Palle Kastor (depotbest.)
12. Kofod, Ellen Agnete (gårdejer, Rø)
13. Larsen, Finn (konstruktør)
14. Maroti, Tamas (arkitekt)
15. Møller, Finn Kofoed (chauffør)
16. Møller, Peter (tømrer)
17. Olsen, Vivi Irene (arbejdsmand)
18. Pedersen, Hanne Lis (pølsemaker)
19. Petersen, Vibeke (malermester)
20. Zinglensen, Hanne (tømrer)

Statskontrolleret prøve efter 10. klasse:

1. Bendtsen, Jørn (slagter)
2. Fuglsang, Steen (købm., Knudsker)
3. Hansen, Inge Skov (tømrer)
4. Haagensen, Hanna Vang (slagter)
5. Jacobsen, Jonna Elisabeth (maskinarbejder)
6. Jensen, Inge-Merete (bager)
7. Jensen, Inge Susanne (repræsentant, Knudsker)
8. Jensen, Kim Rune (chauffør)
9. Jensen, Marianne (maler)
10. Jørgensen, Lene (arbejdsmand)
11. Kjærholt, Jørn-Ulrik (chauffør)
12. Kristensen, Margit (overfenrik, Knudsker)
13. Kure, Agnete Sonne (bogholder, Nyker)
14. Larsen, Hasse (montør)
15. Lind, Vivi Marie (vognmand)
16. Mortensen, John (arbm., Knudsker)
17. Pedersen, Jannie Marianne (fru)
18. Petersen, Ellis Ann-Brit (murer)
19. Rasmussen, Lone Lisbeth (maskinmester)
20. Schou, Dorothy Sylvia (tømrer)
21. Wandt, Hans-Ole (salgsleder)

Statskontrolleret prøve efter 9. klasse:

9 A:

1. Andersen, Jytte Holtoug (eksp.)
2. Andreasen, Frank (gartner)
3. Christensen, Niels Henning (værkfører)
4. Drost, Elisabeth Jonna (elektriker)
5. Hansen, Michael Rønne (restauratør)
6. Henriksen, Anette (portør)
7. Holm, Jens Kristian (assistent)
8. Jensen, Kirsten (fru)
9. Jensen, Lykke Elsebeth (chauffør)
10. Jørgensen, Nina (gasværksarb.)
11. Kjellberg, Michael (servitrice)
12. Knudsen, Helle Mertz (arbm.)
13. Larsen, Sten Birger Würtz (chauff.)
14. Madsen, Bente (maler)
15. Mattson, Johnny (fru)
16. Mogensen, Finn Per (snedker)
17. Nielsen, Ole Malthe (maler)
18. Nilsson, Hanne Britt (møbelpolst.)
19. Skov, Freddy Johannes (arbm.)
20. Svendsen, Carl Christian (arbm.)

9 B:

1. Andersen, Kurt Allan (bager)
2. Binau, Jette (fru)
3. Blom, Jette Marianne (arbm.)
4. Christensen, Torben Rylander (matros)
5. Finne, Johnna Irene (arbm.)
6. Gildam, Jan (politikommissær)
7. Hansen, Allan (form., Knudsker)
8. Ipsen, Birgit Kofod (fru)
9. Jensen, Ole Troensegaard (elektrik.)
10. Jørgensen, Jane (arbm.)
11. Jørgensen, Kæth Yvonne (glarm.)
12. Jørgensen, Michael David (lager-ekspedient)
13. Larsen, Lene Fuglsang (fru, Knudsker)
14. Larsen, Steen Birger (overfenrik)
15. Lindberg, Charles Henry (fru)
16. Mortensen, Johan Leif (arbm.)
17. Olsen, Knud Erik (arbm.)
18. Pedersen, Jens-Ole (gdr., Knudsk.)
19. Pedersen, Lene Ancher (arbm.)
20. Pihl, Berith Winnie (arbm.)

Årsprøver og forældreaftener.

Ved skoleårets slutning afholdtes, som tilfældet har været de tre foregående år, kun årsprøver i overbygningen, det vil sige i 1. og 2. real samt 8. kl., idet samtlige elever i 9. og 10. kl. indstillede sig til statskontrolleret prøve. Den mundtlige årsprøve omfattede i 2. real fire fag, i 8. kl. og 1. real tre.

I hovedskolens 1.-7. kl. afholdtes i stedet forældreaftener. For at give forældrene mulighed for at komme til stede var undervisningstiden d. 19. og 22. juni henlagt til aftentimerne, hvor der begge aftener i 3 lektioner var »åbent hus« for forældrene, der mødte talrigt op i de fleste klasser. Samtidig præsenteredes gennem forskellige udstillinger årets arbejder i sløjd, håndarbejde og formning.

Oprykning pr. 1/8 1970 i 1. real og 8.-10. kl.

I Fra 7. kl. til 8. kl. eller 1. real:

Det samlede elevtal i 7. kl. 116 dr. 109 pg. = 225 elever

Heraf:

Ophør af skolegang	6 dr.	2 pg.	=	8 elever (3,6 %)
Til 8. klasse	56 dr.	60 pg.	=	116 elever (51,5 %)
Til 1. realklasse	54 dr.	47 pg.	=	101 elever (44,9 %)

II Fra 8. kl. til 9. kl. eller 1. real:

Det samlede elevtal i 8. kl. 80 dr. 57 pg. = 137 elever

Heraf:

Ophør af skolegang	15 dr.	10 pg.	=	25 elever (18,2 %)
Til 9. klasse	60 dr.	44 pg.	=	104 elever (76 %)
Til 1. realklasse	5 dr.	3 pg.	=	8 elever (5,8 %)

III Fra 9. kl. til 10. kl.

Der samlede elevtal i 9. kl. 49 dr. 39 pg. = 88 elever

Heraf:

Ophør af skolegang 28 dr. 20 pg. = 48 elever (54,5 %)

Til 10. klasse 21 dr. 19 pg. = 40 elever (45,5 %)

Legater og flidspræmier.

- a) Ungdommens uddannelsesfonds stipendier for elever i 8.-10. kl. og realafdelingen blev søgt af 112 elever fra Østre skole og Aavangsskolen. Der blev uddelt følgende antal portioner:

29 portioner à 1500 kr.

2 portioner à 1000 kr.

32 portioner à 750 kr.

- b) Skoledirektør H. L. Willemoes Hansens legater, 2 gange 200 kr. på sparekassebog, uddeltes efter tur på Aavangsskolen til:

Tamas Maroti, 3. real

Margit Kristensen, 10. kl.

- c) Grosserer Riis's legater:

Almindelig flidspræmie
(Sparekassebog med 50 kr.)

Østre skole:

Dorthe Henriksen, 7 A

Michael Bergmann, 7 B

Tine Funch Pedersen, 7 C

Bent Munch Jensen, 7 D

Aavangsskolen:

Lars Vesløv, 7 A

Birgit Reker, 7 B

Stig Andersen, 7 C

Håndarbejde

(»Sting og mønstre«)

Gitte Hansen, 7 A

Annemette Düring Jensen, 7 B

Lynette Frederiksson, 7 C

Bitten Sonne Hansen, 7 D

Birthe Kofoed, 1. real a

Birthe Byder, 1. real b

Lene Dam, 7 A

Bente Pedersen, 7 B

Elsebeth Kristensen, 7 C

Connie Munk, 1. real a

Vibeke Andersen, 1. real b

Sløjd

(En høvl)

Ruben Madsen, 7 C

Torben Lindblad, 1. real a

Jens Erik Westh, 7 A

Niels Erik Rasmussen, 7 B

Bo Brandt Keller, 7 C

Torkil Filholm, 1. real a

Alf Abildgaard, 1. real b

Husgerning

(Køkkenbogen)

Lene Hjorth, 7 A

Karin Schønwandt, 7 C

Majken Hansen, 7 A

Gitte Holmstrup, 7 B

Mie Madsen, 7 C

- d) Foreningen »Norden«s boggave:

Bente Klausen, 3. real

Anders Kürstein, III real

- e) Skolekassens bogpræmie:

Kell Ole Kure Olsen, 10 T

Skolelægevirksomheden.

Eleverne i Rønne kommuneskoler har været til den årlige helbredskontrol. Yderligere har 99 elever været til ekstra kontrol hos skolelægen. 189 elever er blevet henvist til egen læge.

Vaccinationerne er godt gennemført. I en tid, hvor der rejses så meget som nu, er dette vigtigt.

Kun 6 elever var efter forældrenes ønske ikke tuberkulosevaccinerede.

24 elever var ikke færdigvaccinerede mod difteri-stivkrampe, og 39 ikke mod polio.

Som de sidste år er der også i år mulighed for at få poliosukker hos egen læge, hvis man ikke allerede har fået de 3 gange. Det sker i tiden 1. dec. til 15. marts.

Nærsynethed er fundet hos 163 elever (godt 10 pct.). Langsynethed hos 112 (godt 7 pct.)

Hørenedsættelse er fundet hos 133 elever (knap 9 pct.), deraf nykonstateret hos 47 elever.

Også i dette skoleår har der været en del halsinfektioner, men langt færre tilfælde af skarlagensfeber.

Holdningsfejl er fundet hos 111 elever (godt 7 pct.). Platfodethed hos 66 (ca. 4 pct.).

Fodvorter er fundet hos 57 elever. En del var på undersøgelsestidspunktet i gang med behandling, og der var taget forholdsregler for ikke at smitte videre.

91 elever er fundet overvægtige, deraf 17 i sværere grad. Lettere undervægt er fundet hos 21 elever, hvoraf nogle blev undersøgt kort efter overstået infektion og senere viste passende vægtøgning.

Vi er jo nu kommet så langt hen på året, at de fleste elever vel for længst er i gang med det daglige vitamintilskud. Ellers er det på tide at begynde nu.

Også i år takker sundhedsplejerskerne og jeg for godt samarbejde med lærerstab, konsulenter og skoletandklinikens personale. En speciel tak til forhenværende skoleinspektør Benthin, som jeg har haft mange års godt samarbejde med.

Grethe Kjøller.

Skoletandplejen.

I det forløbne år har så godt som alle elever været 2 gange til undersøgelse og behandling på skoletandklinikken.

Under hensyntagen til kommunesammenlægningen mellem Rønne og Knudsker pr. 1. april 70 blev tilbuddet om skoletandpleje udvidet til også at gælde 1.-3. klasse (incl.) på Knudsker skole og Søndermarksskolen.

Herved blev det til 191 elever fra 1. klasse, der for første gang skulle til undersøgelse og behandling her på klinikken.

Som det fremgår af medsendte statistik, var der heraf 9 cariesfri, d.v.s. uden huller eller fyldninger, og uden at have fået fjernet tænderne på grund af caries (huller i tænderne).

Statistikken give i øvrigt et overblik over de fra klinikken i årets løb udførte behandlinger.

Tandlæge fr. Grete Kramp fra Åkirkeby har i det forløbne skoleår været på klinikken 7 gange, i alt 16 timer, hvor børnetandlægen og fr. Kramp gennemgår studiemodeller og lægger behandlingsplan for de elever med tandstillingsfejl, som vi kan hjælpe uden større apparatur.

Vi mangler fortsat at få besat en stilling som børnetandlæge ved klinikken. Stillingen som reguleringsstandlæge er heller ikke besat, og der er vist desværre heller ikke udsigt til, at den bliver det inden for en overskuelig fremtid.

De månedlige fluorskylninger på Østre skole og på Aavangsskolen har været fortsat som de foregående år. – Og som tidligere skal fremhæves, at *fluorskylningerne kun er en hjælp til selvhjælp, d.v.s., der skal en effektiv tandbørstning til mindst 2 gange daglig, om morgenen efter morgenmaden og om aftenen inden sengetid, helst undgå mellemmåltider, specielt i form af søde sager, kiks og slik.*

Som altid har vi haft et godt samarbejde med skolelæge og sundhedsplejersker, samt inspektører og lærere på alle skoler, og det siger alle vi på klinikken tak for.

Birte Holm.

Behandlingsstatistik for skoleåret 1969/70

	Antal børn		De forskellige behandlings antal																
	Behandlede	Heraf cariesfri	Undersøgelser	Konsultationer	Fyldninger (fyldte flader)		Ekstraktioner		Nerve- og rodkanal-behandlinger		Lokalbedøvelser	Tandrensninger	Tandkødsbehandlinger	Røntgenoptagelser	Operationer	Støbte fyldninger og kroner	Mindre tandreguleringer	Andre behandlinger	Aftryk
					Blivende tænder	Mælketænder	Blivende tænder	Mælketænder	Blivende tænder	Mælketænder									
1. klasser	191	9	191	6	688	1533	10	276	1	48	514	1		187			11	31	
Øvrige klasser (Fortsat beh.)	2284	9	2259	157	4714	1132	116	401	12	19	1273	51	27	1276	7		65	417	111
Tilsammen	2475	18	2450	163	5402	2685	126	677	13	67	1787	52	27	1463	7		76	448	111

**Årsberetning for
Rønne kommunale ungdomsskole
sæson 69-70**

Ungdomsskolevirksomheden, der nu efter kommunesammenlægningen hedder Rønne Kommunale Ungdomsskole, startede sæsonen mandag den 1. september med det hidtil største antal elever i ungdomsskolens historie. Ikke mindre end 627 elever (316 piger, 311 drenge) deltog i undervisningen. Det er en fremgang fra sidste år på 202 elever, eller ca. 55 pct. af samtlige unge 14-18-årige i Rønne kommune.

Tilrejsende elever, der har deltaget i undervisningen:

- 3 elever fra Rø kommune.
- 1 elev fra Olsker kommune.
- 3 elever fra Svaneke kommune.
- 1 elev fra Ibsker kommune.
- 2 elever fra Nylars kommune.
- 3 elever fra Klemensker kommune.
- 5 elever fra Nyker kommune.
- 6 elever fra Vestermarie kommune.

Indmeldte elever fordelt efter beskæftigelse:	Pg.	Dr.	I alt
Bude	0	9	9
Værksted, fabrik	0	20	20
Landbrug	0	4	4
Fiskeindustri	2	5	7
I huser	46	0	46
Butik og kontor	29	20	49
Håndværksslinge	3	30	33
7. klasse	10	9	19
8. klasse	46	37	83
9. klasse	39	42	81
10. klasse	17	15	32
Hjælpeklasser	6	5	11
1. real	41	39	80
2. real	38	37	75
3. real	26	30	56
Gymnasium	11	9	20
Uden beskæftigelse	2	0	2
	I alt 316	311	627

Indmeldte elever fordelt efter alder:	Pg.	Dr.	I alt
13 år	5	4	9
14 år	77	81	158
15 år	101	96	197
16 år	87	60	147
17 år	52	33	85
18 år	11	13	24
Over 18 år	3	4	7
	I alt 316	311	627

For at gøre den obligatoriske undervisning i ungdomsorientering på 24 timer så tiltrækkende for eleverne som muligt, havde eleverne mulighed for at vælge frit mellem følgende 7 emner:

Erhvervsorientering	4 hold
Færdselsorientering	1 hold
Økonomiorientering	1 hold
Boligorientering	1 hold
Biblioteksorientering	2 hold
Første hjælps orientering	8 hold
Aktuel nyhedsorientering	6 hold
<hr/>	
Orienteringshold i alt	23

Yderligere kunne eleverne selv vælge, om de ønskede denne undervisning mandag/tirsdag klokken 19–22, eller onsdag/torsdag klokken 19–22.

Al undervisning i ungdomsorientering blev afviklet i september måned med følgende lærere:

Poul Bekker Nielsen	Erhvervsvejleder
Erik Jørn Nilsson	Redningsfører
Ernst Bech	Redningsfører
Niels J. Andersen	Bogholder
Henry E. O. Hansen	Kørelærer
Ole Hansen	Lærer
Poul Møller Gregersen	Redningsinstruktør
Ingrid Burman Hansen	Teknisk assistent
Knud Dalsjød	Lærer
Viggo Nielsen	Første hjælps instruktør
Hans W. Yde	Overlærer
Peter V. Andersson	Lærer.

Efter endt ungdoms-orienteringsundervisning startede Ungdomsskolens valgfri fag i såvel almene fag som prøveforberedende – og specialundervisning.

FAGPLAN

Fag	Timetal	Antal hold	Lærer
Træsløjd	360 timer	5 hold	Svend Åge Petersen
Hybelkursus	192 timer	4 hold	Inger Jensen K. M. A. Ipsen
Kjolesyning	648 timer	9 hold	Kylle Jensen Ebba Bjørn Anne Maria Boesen
Fransk	48 timer	1 hold	Mogens Størup (Signe Bastholm)
Metalsløjd	72 timer	1 hold	Helge Larsen
Motorlære	144 timer	3 hold	Ove Hansen
Studieteknik	48 timer	2 hold	Inger Tonsberg
Vævning	72 timer	1 hold	Kylle Jensen
Keramik	144 timer	2 hold	Alex Svendsen
Guitarundervisning	72 timer	1 ÷ (3)	Torben Bjørn
Filmkundskab	144 timer	3 hold	Hans W. Yde

Selvforsvar for piger	48 timer	1 hold	Johs. S. Bysted
Fototeknik	48 timer	1 hold	Bent Kjølner
Sygepleje, fysik-kemi	72 timer	1 hold	Ib Madsen
Husgerning for kontraktpiger	80 timer	1 hold	Kamma Hansen Solveig Nielsen K. L. Erichsen
Regning	24 timer	1 hold	Vibeke Løvstrand
Maskinskrivning	282 timer	5 hold	Gustav Christensen
Matematik	288 timer	2 hold	Flemming Berg Vagn Tonsberg
Moderne husførelse	432 timer	3 hold	Agnete K. Sørensen Grethe Larsen
Naturlære	90 timer	1 hold	Ib Madsen
Latin	72 timer	1 hold	Bodil Kaldan
Tysk	72 timer	1 hold	Hanne Jensen Vagn Tonsberg
Dansk, specialundervisning	96 timer	2 hold	Gudrun Christensen Niels Knudsen
Regning, specialundervisning	48 timer	1 hold	Vibeke Løvstrand

Undervisningen foregik fortrinsvis på Åvangsskolen, men enkelte hold blev undervist på Søndermarksskolen, Knudsker Skole, Østre Skole samt Larsens Cykel- og Knallertværksted i Østergade.

Et hold i Navigation fik desværre for ringe tilslutning (7 elever) til at starte undervisningen, men sammen med Rønne A.O.F. blev holdet etableret, hvorefter undervisningen blev gennemført på Skipperskolen i Rønne med havnemester J. Lou som lærer.

I lighed med sidste år har Ungdomsskolen afholdt forældreaften med »Voksen klub for en aften -«, hvor alle interesserede havde mulighed for at overvære undervisningen på de forskellige hold. -Kl. 20.00 blev der serveret en kop kaffe i feststalen, hvorefter der blev givet en kort orientering om hele ungdomsskolevirksomheden med tilhørende lysbilleder. Aftenen sluttede med besøg i klubben, der var lukket for de 14-18-årige til fordel for besøgende, som flittigt benyttede sig af de forskellige aktiviteter.

Lærerråd - elevråd.

Der er ved ungdomsskolevirksomheden oprettet lærerråd (samtlige undervisere og medarbejdere ved skolen) og elevråd (7 elever valgt af samtlige elever ved Ungdomsskolen).

Rådenes opgaver vil i det væsentlige være at koordinere de forskellige ønsker og krav, der ofte vil forekomme i en fritidsvirksomhed som ungdomsskolen, men også ved tilrettelæggelse og budgetlægning m. m. vil det forhåbentlig vise sig at være gavnligt med de nyoprettede råd.

Til lærerrådet blev valgt følgende:

Flemming Berg, lærer
Poul Bekker Nielsen, erhvervsvejleder
Kylle Jensen, håndarbejdslærerinde.

Til elevrådet blev valgt følgende:

Jens Yde
Johnny Graversen

Jens Rasmussen
 Niels Stenby
 Elsebeth Nielsen
 Mona-Lis Sonne
 Michael Kellberg (samme antal stemmer)
 Michael Pedersen.

Sæsonen sluttede d. 18. april med afslutningsfest i Rønne Idrætshal. Alle Ungdomsskolens elever havde ret til at invitere en gæst for at fylde hallen op. Ca. 1000 unge 14–18 årige samt lærere og medarbejdere ved ungdomsskolen deltog i arrangementet, der i øvrigt startede med festtale af amtsungdomsskolekonsulent Jørn Jallof, der bl. a. fremhævede at:

Det, der først og fremmest har karakteriseret ungdomsskolens arbejde i dens 28 årige eksistens, er lysten til at eksperimentere med nye metoder og teknikker i undervisningen. De unges egen positive holdning til medvirken er i denne forbindelse af afgørende betydning. Ungdomsskolen har vist, at den er et værdifuldt supplement til folkeskolen.

Derefter var der overrækkelse af flidspræmier til en del af de flittigste elever samt udlevering af ungdomsskolens bevis til alle, der havde deltaget i undervisningen. – Aftenen sluttede klokken 24. Den sidste del af festen med dans til musik af orkestret »The Bullets«.

En del af holdene sluttede sæsonen omkring maj–juni med eksamen, svarende til statskontrollerede prøver for folkeskolens 9. kl. og teknisk forberedelseseksamen.

Moderne husførelse	(efter 2 sæsoner)	eks. torsdag d 30/4–69
Skriftlig matematik	(efter 2 sæsoner)	eks. onsdag d 6/5–69
Tysk	(efter 2 sæsoner)	eks. torsdag d. 21/5–69
Maskinskrivning	(efter 2 sæsoner)	eks. torsdag d. 21/5–69
Mundtlig matematik	(efter 2 sæsoner)	eks. torsdag d. 21/5–69
Sygep'ejje, fysik og kemi (lokal prøve)		

Bronce og sølvmærker i selvforsvar for piger erhvervet i februar måned.

Ungdomsskoleklubben

Den til Ungdomsskolen hørende klub har i tiden fra d. 1. september til efterårsferien haft åbent mandag, onsdag og fredag fra kl. 19–22. Det besluttedes imidlertid, grundet det meget store medlemspres, fra efterårsferien at udvide åbningstiden til også at omfatte tirsdag og torsdag. Herudover har der en månedlig lørdag været fest og dans fra kl. 19–24. Desuden har der været afholdt enkelte særarrangementer som fisketur og week-end tur.

Det har været tilstræbt, udover de almindelige klubaktiviteter, hvoraf der har været ganske mange, hver aften at kunne byde på et særligt program.

Af større arrangementer kan herunder bl. a. nævnes: Narkotika-aften med overlærer J. Kaldan, Folkekirkens Nødhjælp ved pastor Fabricius og fotoaften ved fotoforhandler B. Kjølner m. fl.

Klubben har hver måned udgivet ungdomsskolevirksomhedens eget blad

Klubben har hver måned udgivet ungdomsskolevirksomhedens eget blad »News«. Dette blad er med meget lidt hjælp fra medarbejderne lavet af nogle af klubbens medlemmer.

Der har af medlemmerne været valgt et klubråd på otte medlemmer. Klubrådet har i størst muligt omfang været engageret i klubbens daglige drift. I den sidste del af sæsonen har klubrådet fungeret som ungdomsskolens elevråd. Ud over klub-

rådet har en del af medlemmerne på anden vis været medansvarlig for klubbens arbejde – som for eksempel: Barassistenter, indgangsassistenter, rengøringsassistenter og avisredaktion.

Der har i sæsonen været ansat følgende medarbejdere i klubben:

Poul Hviid, lærer

Hans Hyldahl, kontorassistent

Ole Svendsen, ekspedient

Birte Rud Berg

Birte Elise Jensen, ekspeditrice

Erling Jensen, elektriker

Jørn Berner, elektriker

Conni Hyldahl

Åse Pedersen, lærerstuderende

Lis Engell, kontorelev

Lene Myre, kunsthåndværkuddannet.

Rønne, den 14. oktober 1970.

Emil Christensen.

Regnskab for grosserer Andr. Riis's legater.

1/8 1969-31/7 1970

a. Kompletteringsfonden.

<i>Indtægter</i>	Kr.	Ø.	<i>Udgifter</i>	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1/8 1969 . . .	1909	55	Kassebeholdning 31/7 1970 ..	2193	88
Legatrenter	190	50			
Tilskrevne renter	93	83			
	<hr/>			<hr/>	
	2193	88		2193	88

b. Legater til flidspræmier.

<i>Indtægter</i>	Kr.	Ø.	<i>Udgifter</i>	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1/8 1969 . . .	777	68	Flidspræmier	251	55
Legatrenter	293	73	Kassebeholdning 31/7 1970 ..	858	59
Tilskrevne renter	38	73			
	<hr/>			<hr/>	
	1110	14		1110	14

Dags dato har undertegnede revideret ovenstående regnskaber for grosserer Andr. Riis' legater. Der er intet fundet at bemærke. Beholdningerne indestår på konti i Bornholms Spare- og Lånekasse.

Rønne, den 17/9 1970.

Hakon Christensen.

Sammendrag af skolevæsenets regnskab 1969/70.

Lærerlønninger, vikarløn, inspektion m. v.	3.655.728,28	
÷ statstilskud	3.065.991,41	589.736,87
Lønninger til skolebetjente	80.728,66	
+ tilskud til pensionsfond og ATP	21.726,94	102.455,60
Administration (kontorhold m. v.)		40.035,27
De faste ejendomme, inkl. forrentn. og afskr.	941.606,81	
÷ lejeindtægt	12.764,04	928.842,77
Inventar og materiel		98.931,35
Brændsel, belysning og vandforsyning		121.025,24
Rengøring		354.342,70
Skatter og forsikringer		55.017,59
Undervisningsmidler		248.908,41
Skolebibliotek	146.835,05	
÷ tilskud	51.649,00	95.186,05
Samlinger, flidspræmier		13.474,38
Stipendier til 8.-10. kl. og realafd.	71.750,00	
÷ statstilskud	53.812,00	17.938,00
Tilskud til undervisn. i andre kommuner og statsskoler		74.121,48
Befordring af skoleelever	6.093,00	
÷ tilskud fra skolefonden	1.752,75	4.340,25
Bidrag til skolefonden		241.094,69
Skolelæge m. v.		40.898,20
Skoletandpleje		337.698,04
Skolepsykolog og talelærer		24.515,00
Diverse udgifter		60.525,48
		<hr/>
	I alt	3.449.087,37
Fragår:		
Skolepenge for udenbys elever	165.676,68	
Andre indtægter	19.443,46	
Indtægter fra legater	2.000,00	187.120,14
		<hr/>
Udgifter i alt vedr. Det komm. Skolevæsen		3.261.967,23
Udgift pr. elev <u>kr. 2.072,41</u>		
På skolevæsenets regnskab opføres desuden flg. udgifter:		
Ungdomsskolen	85.556,74	
Aftenskoler	38.540,13	
Skolebetjentes tilsyn ved aftenskoler		
Den kommunale ungdomsklub	28.339,34	
Tilskud til ikke-kommunale ungdomsklubber	26.956,74	
Tilskud til ungdomsforeningers lokaleudgifter	34.784,45	
Ungdomsnævnet	2.158,39	
Tilskud til lærlingeuddannelse	136.695,64	
Tilskud til elever i godkendte efterskoler	5.400,00	358.431,43
		<hr/>
Samlede udgifter		3.620.398,66

Ferieplan**for Rønne kommunale skolevæsen 1970/71.**

Sommerferie	lørdag d. 1/8–tirsdag d. 11/8
Efterårsferie	lørdag d. 17/10–søndag d. 25/10
Juleferie	onsdag d. 23/12–søndag d. 3/1
Kongens fødselsdag	torsdag d. 11/3
Påskeferie	lørdag d. 3/4–mandag d. 12/4
St. Bededagsferie	fredag d. 7/5–søndag d. 9/5
Kristi Himmelfartsdag	torsdag d. 20/5
Pinseferie	lørdag d. 29/5–mandag d. 31/5
Sommerferie	lørdag d. 19/6–søndag d. 8/8
De nævnte dage inclusive.	